K. k. Hofbibliothek Wien

St. 19. V Gorici, 8. maja 1885. Tečaj XV.

„Soča“ izhaja vsak petek in velja do pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto . . . . . f. 4.40
Pol leta . . . . . „ 2.20
Četvrt leta . . . . „ 1.10

Pri oznanilih in tako tudi pri *„poslanicah“* se plačuje za navadno tristopno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ „ 2 „
6 „ „ „ „ 3 „

Za veče črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gosposki ulici blizu „treh kron“, na starem trgu in v nunski ulici ter v Trstu, via Caserma, 3.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici na Travniku 16, I., naročnina pa opravništvu „Soče“ Via della Croce št. 4. II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri opravništvu.

Oklic.

Slovensko narodno [političnо društvo „Sloga“ v Gorici obrača se do vseh rojakov ter pravico- in miroljubnih sodeželanov, ki imajo pravico voliti v pokneženi grofiji goriški in gradiški neposredno ali posredno poslance v državni zbor, ter jim poklada prav toplo sledeče na srce.

Rojaki! pravico- in miroljubni sodeželani! Volilna pravica, katera nam je dana po milostljivi naredbi presvitlega cesarja, slavno vladajočega Franca Jožefa I., katerega naj Bog živi dolga leta, nakłada nam ob enem dolžnosti, katerih se ne moremo ogniti, katere moramo kot zvesti državljani vestno izpolnovati. Prva dolžnost, katero nam volilna pravica nalaga je ta, da svojo pravico izvršujemo. Presvitli cesar hoče, naj mu zaznamujemo in odločimo take može, ki poznajo deželo in njene potrebe in ki imajo voljo in pogum potegovati se za njeno gmotno in dušno blaginjo, da mu bodo pomagali pravično in uspešno vladati našo deželico, ki je svitel biser v kroni habsburške monarhije. Kdor se volitev ne udeleži, ne izpolni volje presvitlega cesarja in bo pred Bogom odgovoren za slabo vladanje, ako po njegovi nemarnosti pridejo taki poslanci v državni zbor, ki ne bodo znali ali ki se ne bodo upali svetovati, kar je deželi koristno in potrebno.

Druga dolžnost, katera izvira iz volilne pravice, je ta, da vsakdo svojo pravico vestno izvršuje. Krivo je mnenje onih, ki mislijo, da volilna pravica je moč, katero sme vsakdo rabiti, kakor hoče, da je torej dovoljeno odtegniti svoj glas spretnemu kandidatu zavoljo osebne mržnje, ali da se sme dati glas nesposobnemu kandidatu zavoljo osebne prijaznosti ali zavoljo povelja. V vestnih zadevah nima nikdo zapovedovati razen njega, ki je človeku vest dal. Kakor bo moral človek Bogu odgovor dati, kako je gospodaril sè svojimi močmi in s svojim premoženjem, tako bo moral odgovarjati, kako je gospodaril sè svojo volilno pravico. Gotovo ne more pomagati izgovor: ukazano mi je bilo slabo voliti, kakor bi ne pomagalo tatu, ako bi se izgovarjal z ukazom. V pravičnih rečeh velja ukaz.

Komur je mogoče, da sam pregleda naše politično stanje, naše zadeve in potrebe, kdor pozna osebno može, ki se priporočajo za državni zbor, naj o pogovarja o tem še z drugimi razumnimi in dobro mislečimi možmi ter naj naredi začasni sklep po svoji vesti. Kdor ne pozna naših razmer in oseb, prisiljen je, prašati druge za svet in ravnati se po tem, kar zve o naših volilnih zadevah po drugih. Rojaki, poštenjaki! svetovalcev Vam ne bo manjkalo, še ponujali se Vam bodo, usiljevali Vam bodo svoje svete. In to je najvažnejša stvar, rojaki, koga bote poslušali? Oglejte si dobro svetovalce in ne zaupajte vsakemu človeku. Kdor Vam je uže od prej znan kot nasprotnik naših pravičnih zahtev in namer, kot veternjak, kot odvisnik, ki zajema iz tujih jaslij, temu, dragi rojaki, nikar ne zaupajte. Tudi gledé poštenih mož je treba včasih previdnosti, ker zvijačniki se poslužujejo včasih takih oseb, ki so na dobrem glasu, da svoj namen dosežejo. Poštenjaki, pa premehki, gredo včasih iz dobrega srca ali iz nevednosti, ali ker sicer nimajo miru pred nadlegovalci, zvijačnikom na limanice in lovijo nevedé še druge na slabo stran. Treba je torej vsestranske pazljivosti in prejemati svete le od takih mož, ki so znani kot razumni, vestni, značajni, narodni, neodvisni. Kdor se s takimi možmi posvetuje, stori, kar mu je mogoče, in več se od njega ne zahteva.

Kdor hoče vestno voliti, se mora prizadevati, da zmaga sposoben in pravičen kandidat. V ta namen je pa treba, da vsakdo pametno voli. To se tedaj zgodi, ko se vestni volilci združijo za poštenega kandidata. Naši nasprotniki so toliko prebrisani, da postavljajo le po enega nasprotnega kandidata in da vse svoje glase zanj združijo. Ako bi med poštenimi volilci hotel vsakdo svojega kandidata, bila bi njegova želja opravičena v tem, da želi poslanca poštenjaka, a neopravičena in pogubljiva bila bi v tem, da dela za cepljenje glasov. Izmed dobrih kandidatov je treba torej enega izbrati, za katerega glasujejo vsi pošteni volilci, ker drugače ni zmage. Zato smo zgore rekli, naj si vestni volilec napravi začasni sklep, katerega je treba potem premeniti, ako se pokaže, da se imenuje več sposobnih kandidatov. — Vse to, kar smo rekli o volitvi kandidatov, velja tudi o volitvi volilnih mož; zato priporočamo svojim rojakom, naj se tega vodila natančno drže.

Da bo posameznim volilcem laže spoznati, koga imajo voliti in od koga imajo pričakovati, da bo zagovarjal njih pravice ter deloval v njih prid in korist, potrudil se je podpisani odbor, da je natančno pretresel naše razmere in potrebe ter može, od katerih imamo pričakovati dobrega uspeha. Pri tem je gledal odbor posebno tudi na to, da bi se pri volitvah, kolikor je mogoče, postopalo enotno in skupno, da bi ne imeli nasprotniki povoda, dolžiti Slovence, da ne znajo složno postopati, da bo marveč jasno pred vsem svetom, da razpor, kolikor ga je v goriškem mestu med Slovenci in sodeželani, prihaja od druge strani, ki zameta roko sprave, ker spoznava, da le v prepiru ima obstanek in da mora zginiti, ako sprejme spravo.

Rojaki, dobromisleči sodeželani! Znano Vam je, kdo so v odboru „Sloge“, in iz tega lahko posnamete, da se smete popolno zanesti na to, kar Vam odbor svetuje. Odbor Vam ne postavlja kandidatov samooblastno; poizvedoval je o željah in potrebah po deželi. V soglasji sè svojimi poročevalci, veljavnimi možmi, nasvetuje Vam za prihodnje volitve v državni zbor sledeče gospode:

I. Za kmečke občine v okrajnih glavarstvih goriškem, tolminskem in sežanskem, ki bodo volile v petek 29. maja v Gorici, Tolminu in Sežani, dosedanjega njih poslanca, gospoda

JOSIPA viteza dr. TONKLI-ja,
namestnika deželnega glavarja in odvetnika v Gorici.

II. Za kmečke občine v okrajnem glavarstvu gradiškem, ki bodo volile v petek 29. maja v Gradišči, dosedanjega njih državnega poslanca, monsignora

EVGENA dr. VALUSSI-ja,
prvostolnega prošta v Gorici.

III. Za mesta in trge, ki bodo volili v torek 2. junija, dosedanjega njih državnega poslanca, vzvišenega gospoda

FRANCA grofa CORONINI-ja,
deželnega glavarja v Gorici in župana Št. Peterskega.

IV. Za veliko posestvo kandidat ni še postavljen; poizvedbe in dogovori se še vršé; ko bo stvar bolj dognana, naznani se velikim posestnikom, da javno izrečejo, kar se zdaj bolj tiho godi.

Rojaki, pravico- in miroljubni sodeželani, oklenite se navedenih mož, da bodo voljeni, ako mogoče, enoglasno. To bo volilcem v čast, deželi v korist.

V Gorici, 4. maja 1885.

ODBOR DRUŠTVA „SLOGA“.

Volitve.

Iz oklica političnega društva „Sloga“, ki smo ga postavili na prvo mesto, razvidi se, da društvo je vzelo volilne zadeve v roke in da krepko deluje v tem oziru.

1. Vitez dr. Tonkli.

Slovenskim kmečkim občinam odmenjen je kot kandidat za državni zbor dosedanji državni poslanec Jožef vitez dr. Tonkli. V sedanjih razmerah goriški Slovenci nimamo boljšega moža, kateremu bi izročili zastopanje. Odkar je stopil v javno življenje, poteguje se vitez Tonkli za pravice slovenskega naroda, ne da bi bil imel za to gmotnih ali drugih koristij. Odlikovanje, ki mu je bilo podeljeno lansko leto, ni bilo za najnovejše zasluge, ampak zato, ker je bil namestnik deželnega glavarja tisti čas, ko je bil prišel cesar v deželo l. 1882. Ob takih prilikah se odlikujejo gospodje, ki sedè na višjih mestih, a dr. Tonkli bil je takrat izpuščen in na njega mesto je bil odlikovan deželni odbornik, zemljemerec Ivan Gasser. Ta pomota se je popravila lansko leto in ni imelo torej odlikovanje neposredne zveze z vedenjem državnega poslanca v državnem zboru.

Res je, da se je zdelo postopanje viteza Tonklija o nekaterih prilikah nekako popustljivo, skoro boječe, kakor bi izviralo iz strahu pred mogočimi nasledki na zgore ali proti italijanski stranki; posebno za časa znane zadeve „Slovenskega bralnega in podpornega društva“ lansko leto si je bil nakopal občo nevoljo. Vender moramo splošno reči, da je ostal ves čas svojega javnega delovanja zvest narodnemu programu in da se je za pravice slovenskega naroda zdatno potegoval. Naj omenimo le oni njegov krepki govor v državnem zboru o upravi na Primorskem pred tremi leti, s katerim je bil celo visoko gospodo tako vznemiril, da se nekaj časa skoro ni zavedala in da je od tistega časa svojo taktiko premenila, premestivši svoje raznovrstno delo iz pisarnih sob v prostore raznih društev in zasebnih podjetij. Pojave v javnem življenji se ne smejo posamično presojevati, ampak vedno v sestavi z uzroki in učinki, bližnjimi in daljnimi, neposrednimi in posrednimi.

Za upeljavo deželnih jezikov v šole in urad se je vitez Tonkli vedno krepko poganjal. Ne samo da je v „Slogi“ dotične peticije stavljal na dnevni red, podpiral jih je tudi v državnem zboru v javnih sejah in v odsekih ter priporočal jih vladi po spomenicah in manjših zahtevah. Vsakdo se še spominja, kako je letos v finančnem odseku ministra Conrada interpeloval, zakaj ni izvršil resolucij državnega zbora, in kako ostro ga je bil prijel o tisti priliki. Če torej nimamo še srednjih šol na podlagi materinega jezika, ni tega kriv vitez Tonkli, ampak počasnost našega ustavnega razvitja, ki drvi z urno hitrostjo, ko razdira obstoječe naprave, in ki se ne more ganiti na nobeno stran, ko je treba kaj novega stvariti, dasi se naravnim zahtevam tudi država dalje ne more ustavljati. — Enako je z deželnima jezikoma v uradih. Postava nam zagotavlja in dovoljuje vse, a nikogar ni, da bi to tudi prisilil. S časom bo morala razpasti stara navada tudi tukaj in priznati bo moral vsak nepristranski sodnik, da vitez Tonkli ima tudi tukaj svoje zasluge. Prizadeval se je po svoji moči, da so domačini dobivali uplivna mesta v deželi. Na teh je zdaj ležeče, da opravičijo zaupanje, katero stavlja narod v nje. Skoro vsa sodnijska mesta na slovenskem Goriškem so v rokah slovenskih uradnikov. Tem je zdaj naloga poročati vladi o potrebi deželnega jezika v uradih namesto tujega, katerega ljudstvo ne razume. Nadajemo se, da rodoljubju naših gospodov uradnikov se posreči, da se doseže stalno, kar je vitez dr. Tonkli v družbi z drugimi tovariši napotil. Med tujimi uradniki v naši deželi nahajajo se možje, ki prav odkritosrčno in pogumno naznanjajo na višja mesta dejanske razmere, opominjajoči na potrebo raznih prememb v dosedanjem postopanji.

V gmotnem oziru pridobil je vitez Tonkli posebno svojim gorskim volilcem toliko, da mu smejo biti hvaležni. Ako ni mogel doseči vsega, kar je želel in nameraval, pojasnil je vladni zastopnik v finančnem odseku tega leta, zakaj se to ni zgodilo. Kjer Tonkli ni nahajal zaprek, zmagal je povsod; kjer jih je našel, skušal je odstraniti jih in jih je mnogokrat tudi odstranil. Z ozirom na javni promet sme naš bivši poslanec s ponosom pokazati na koboridsko in komensko brzojavno postajo in na vožnjo pošto iz Štanjela v Sežano. Nočemo reči, da gre vsa zasluga pri teh napravah njemu, a vender sodeloval je povsod, in znano nam je, da ena teh prošenj je bila uže ovržena in da se je še le potem na zopetno predloženje in priporočenje viteza Tonklija uslišala. Upamo, da bo gospod poslanec tudi dalje deloval v tem

smislu in da opomni visoko vlado, kako se izvršuje jezikovna ravnopravnost na pošti goriški, o kateri je „Soča“ zadnjič pisala. Ni vraga, da bi ne mogli priti do enakih pravic z drugimi, s katerimi nosimo enaka bremena.

Po svojem delovanji v državnem zboru priboril si je vitez Tonkli priznanje in veljavo na cesarskem dvoru in pri dunajski vladi, vsled česar nam bo mogel tudi naprej mnogo pomagati. Nasprotniki slovenskega imena imajo ga za nositelja slovenstva na Goriškem. Kot takega sprejmimo ga tudi mi ter izrecimo mu splošno priznanje in zahvalo s tem, da ga enoglasno zopet volimo za državnega poslanca.

Kakor zunaj dežele, tako je vitez Tonkli tudi v deželi vedno deloval v korist naroda. Kot predsednik „Sloge“ ni spal. Če pa društvo ni vsega storilo, kar bi rodoljubi od njega pričakovali, ni se čuditi. En mož ne more vsega storiti; brez požrtovalnih sodelovalcev ostane delo enega moža vedno omejeno. Sicer pa se ne more reči, da je „Sloga“ zadnja leta malo delovala. Ako bi ne bila drugega dosegla, ko to, da je narod vzbudila, da je ustanovila otroški vrt in ljudsko posojilnico ter da se trudi za dekliško šolo, ki se ima odpreti s 1. oktobrom t. l., zasluži pohvalo. Pri vseh teh napravah in pri njih vzdrževanji se je vitez Tonkli mnogo trudil in mnogo žrtoval. Njegovega letošnjega predsedništva v goriški čitalnici in njegovega prizadevanja, da bi čitalnici in podpornemu društvu zagotovil primerne in dostojne prostore, nočemo omenjati, ker bi se nam lahko reklo, da to je v prebližnji časni zvezi z volitvami v državni zbor, vender tako delo je samo na sebi časti in hvale vredno. „Soča“ zadene po tem takem najbrže pravo, ako se mu v imenu naroda zahvali za njegovo trudapolno in požrtovalno delovanje za narodno blaginjo v zadnjih 6 letih, ter ga priporoča slovenskemu zavednemu narodu, naj mu izreče tudi on svojo zahvalo in zaupanje s tem, da ga voli enoglasno za svojega poslanca še daljih 6 let. Taka volitev bo narodu v čast, poslancu ponos, nasprotniku poraz. Male navskrižnosti naj se pozabijo, te naj ne kalijo složnega postopanja. Kdor ima poslancu kaj reči, naj mu le reče o pravem času, na pravem mestu, na dostojin način. Ni tak, da bi ne poslušal, da bi se ne dal prepričati, da bi se imel za nezmotljivega in negrešljivega, ali zdaj menda ni čas za to. Zdaj bodimo veseli, da imamo moža, za katerega nas nasprotniki zavidajo, ter počastimo ga z enoglasno volitvijo, pozneje pa pomagajmo mu z besedo in dejanjem delovati za narodovo blaginjo. V nadi, da zavedni slovenski volilci se ne dajo niti zapeljati niti preplašiti, kliče jim „Soča“ uže naprej: živili!

2. Volilni shodi.

Politično društvo „Sloga“ sklenilo je bilo v odborovi seji 13. aprila t. l., da skliče po potrebi volilne shode, predno bodo volitve v državni zbor, da se poizvejo o tej priliki želje volilcev in da se nekoliko vzbudi politično gibanje med goriškimi Slovenci. V svoji seji 4. t. m. je pa odbor sklenil, da odstopi od te namere in da pred volitvami ne skliče volilnih shodov, ako ne bodo nove okoliščine tega zahtevale. Zakaj je odbor odstopil od prejšnjega sklepa?

V izvršitev dotičnega sklepa društvenega odbora obrnil se je „Slogin“ predsednik do nekaterih veljavnih mož po deželi ter je prašal za njih mnenje in nasvete v tem oziru. V odborovi seji 4. t. m. so se prebrala pisma, ki o tem govore. S Krasa je poročal „Slogin“ zaupnik, da tam je Tonklijeva volitev zagotovljena in shod nepotreben; samo če bi se imel shod v Gorici ali v goriški okolici, naj bi se tudi kraški volilci k njemu povabili. Z Vipavskega pisal je „Slogin“ zaupni mož, da na volitvi Tonklijevi ni dvomiti in da shod bi ne bil na pravem mestu, ker bi se zdelo, da volilci se silijo in da se jim ne pušča prostost. S Tolminskega došla je vest, da volilni shod bi bil tam neumesten, da po sedanjih razmerah bo tam Tonkli enoglasno voljen, da bi bilo pa morebiti prav, ako bi sklicala „Sloga“ pozneje občni zbor v Tolmin in bi se pri tej priliki novi poslanec pokazal svojim volilcem, da bi sprejel od njih izraz njih želja in zahtev. Razen tega omenil je „Slogin“ predsednik, da je govoril z veljavnimi osebami s Kanalskega in Tolminskega in da so mu vsi to odgovorili, kar je v omenjenih pismih izraženo. Tudi nekateri odborniki, ki imajo priliko, da z ljudmi z dežele pogosto občujejo in ki so v vedni dotiki z veljavnimi občinskimi možmi, rekli so, da so našli povsod in slišali od vseh prav to, kar je predsednik naznanil.

Gledé na občno javno mnenje in na dosedanje vedenje državnega poslanca dr. Tonklija menil je odbor, da sme in da mora bivšega poslanca priporočiti tudi sedaj kot kandidata slovenskim kmečkim občinam in da za zdaj bi z ozirom na kratek čas do volitev ne bilo umestno sklicevati volilne shode, ki včasih stvar še otežijo, namesto da bi jo olajšali. Odbor si je svest, da ni delal po osebnem nagnenji in samooblastno, ko je stavil Jožefa viteza dr. Tonklija za kandidata, ampak da je le javno izrazil, kar čuti in govori ves narod, ter se nadeja, da bo kot novi poslanec pravice svojega naroda krepko zagovarjal, ne oziraje se ni na levo, ni na desno Vitez dr. Tonkli je obečal, da bo nadaljeval dosedanjo pot in da ga ne bo zavirala nikaka stvar v njegovem prizadevanji, da bi se začel smatrati slovenski narod v dejanji ravnopraven z drugimi narodi v širni Avstriji. Izrazil je svoje prepričanje, da nam pojde v tem oziru vedno bolje in da mu bo mogoče tudi v gmotnem oziru za deželo še kaj priskrbeti. Volilci naj to postopanje odbora potrdijo z enoglasno izvolitvijo dr. Tonklija za državnega poslanca.

3. Monsignor Valussi pa grof Coronini.

Ker imamo Slovenci pravico voliti v vseh štirih skupinah v državni zbor, postavila je ali postavi „Sloga“ svoje kandidate za vse štiri skupine, tudi za kmečke občine v Furlaniji, ker ž njimi volijo tudi nekatere slovenske občine, ki morejo odločiti, kadar med furlanskimi občinami ni edinosti, kakor je prav letos. Kar se tiče kandidata za to skupino, odboru ni bilo treba veliko pomišljevati, kajti dosedanji poslanec monsignor Valussi, prvostolni prošt v Gorici, pokazal se je Slovencem pravičen, bil je vedno v Hohenwartovem klubu in je glasoval po načelih tega kluba, kateremu so pripadali vsi slovenski poslanci. Z ozirom na njegovo preteklost ni se zdelo odboru potrebno, prašati prošta, ali bo podpiral naše pravične zahteve, ampak ga je naravnost priporočil slovenskim volilcem, trdno prepričan, da Valussi se bo držal kot poslanec katoliških načel, in to nam je popolno zagotovilo, da nam ne bo v kvar, ampak da nas bo zagovarjal in branil, kjer bi se nam krivica godila. Zdaj pa je na slovenskih volilcih v Brdih in na Krasu, da mu izkažejo svoje zaupanje z enoglasno volitvijo od svoje strani. Slovenci, ne dajte se prevariti; če tudi bi Vam zadnji dan italijanska stranka priporočila grofa Coroninija namesto Valussija, ne verujte ji, ker rada bi se iznebila Coroninija v trgih, da bi postavila tam kandidata svoje krvi, kateremu moramo na vso moč braniti do zmage.

Grof Coronini zastopa uže dolgo let goriška mesta in trge v državnem zboru. Njegovo postopanje odgovarja vitežkemu njegovemu srcu, ki si je izvolilo neki liberalizem kot ideal in skuša po svoji rahločutnosti, kolikor mogoče, vsakega zadovoliti. Ker je postal dandanes liberalizem neka meglena stvar, o kateri nikdo ne vé, kaj je, zato tudi politično vedenje vzvišenega gospoda ni skozi in skozi tako izraženo ali markirano, da bi se mogla povsod zaslediti misel, ki ga vodi pri posameznih korakih. Nedavno dal je italijanskemu društvu tak odgovor, ki ne ugaja vsem goriškim deželanom; dejal je namreč, da v njegovem klubu ne bo prostora klerikalcem in feudalcem. ter je tako od sebe pahnil može, katerih se mi ne sramujemo. Sicer pa beseda ni konj, pravi pregovor, zato tudi nočemo dalje muditi se pri tej razpravi, ter le *potrdimo, da grof Coronini se je* v narodnih prašanjih vedno pravično vedel, celo takrat, ko je moral zaradi tega grenke požirati od svojih političnih prijateljev, nemških ustavovercev. Ta njegova pravičnost storila ga je nepopularnega pri nemških ustavovercih in pri italijanskih kričačih; zato bi se ga radi oboji otresli, pa se ga ne upajo. Slovenci smo bili pa vedno zanj in smo tudi zdaj, kajti na prašanje „Sloginega“ predsednika je vzvišeni gospod zopet potrdil, da bo enakomerno skrbel za narodne pravice obeh deželnih narodnostij. Tega smo prepričani, da Coronini nam bo pomagal, kolikor bo mogel, zato naj se ga naši volilci mest in trgov zvesto oklenejo, da slavno zmaga.

4. Veliko posestvo.

Najmanj določene so stvari v velikem posestvu. Tu si stojé tri stranke nasproti: ustavoverno — tržaška, slovenska in laška. Zadnji imati vsaka svoje volilce, prva si jih pa pridobi s tem, da jih odtrga onima dvema, kolikor more. Najbrže bo tudi tukaj tako kakor pri volitvah v kupčijsko zbornico, da nobena stranka ne bo mogla za se zmagati, da slednjič se boti morali dve združiti, da tretjo premagati. Ustavoverna stranka ima kandidata kneza Hohenloha, kateremu je prišel čas, da zleze više; skrajna italijanska stranka postavila je kandidata grofa Rudolfa Paceja, dobrega moža, ki je podpisal program političnega društva „Unione“, katerega načelo zastopa „Corriere“; Slovenci pa nimamo še kandidata. Zdaj nastane za naše velikoposestnike in za naše politično društvo važno prašanje: ali se hočemo komu pridružiti, ali se bomo borili na svojo roko? Prašal nas ni nikdo, ker v sedanjih razmerah ni častno pajdašiti se s Slovenci. Ali se hočemo ponujati? ali morda zahtevati od dotičnika, naj sprejme naš program? Pace je sprejel program društva „Unione“, torej našega ne more izpolnovati, ker ono društvo si je stavilo namen, braniti Slovencem čez meje italijanske narodnosti (?). Ali se oklenemo Hohenloha? Kako garancijo imamo, da smo ž njim kaj pridobili? Ali mu ne nakladamo butare, katere ne bo mogel nositi? Naj postavimo svojega kandidata? ali koga? Kandidat mora biti tak, da ni samo Slovencem po godu, ampak da dobi tudi od pošteno mislečih Italijanov in Nemcev kaj glasov.

Ko takega kandidata dobimo, ali ko se o tem sploh kaj sklene, sporočimo to spoštovanim čitateljem „Soče“. Za danes opozarjamo naše veleposestnike na oklic „Sloginega“ odbora v današnji številki ter jim priporočamo, naj se vsi volitve udeležijo, naj vestno volijo in naj združijo vse svojo glasove na enega kandidata, o katerem se domenijo, ki bo znal tako tudi zmagati, ako se nasprotniki proti nam ne združijo, kakor pri volitvah v kupčijsko zbornico. Ako bomo složni in previdni, delavni in oprezni, znamo v velikem posestvu celo zmagati, dasi to ni verjetno, ker tržaška stranka bi se najbrže združila z „Unione“, ako bi videla, da smo Slovenci v nevarnosti, da bi zmagali. Pri zadnjih volitvah v državni zbor glasovali smo Slovenci v velikem posestvu za tedanjega tržaškega kandidata. S tem si pa nismo milosti ustavoverskih krogov čisto nič pridobili in naš zastopnik bil nam je ves čas tuj, v svojem položaji zunaj poslanstva celo nasproten. Od tistega časa do zdaj se razmere niso premenile, zato je težko razsoditi, kaj bi bilo bolje; dobro ne bo ni to ni ono, ako ne bomo imeli posebnega razuma ali posebne sreče. — Veleposestnike prosimo, naj se ne vežejo na nobeno stran in naj ne oddajajo svojih izkaznic. Ko bo dan volitve, naj pridejo v Gorico v prostore, ki bodo zaznamovani, da se med seboj pogovoré; kdor pa ne bo mogel priti, naj pošlje o pravem času pa gotovo svojo izkaznico in svoje pooblastilo predsedništvu „Sloge“ v Gorico po navodu, ki mu dojde o pravem času. Vender tudi tisti, ki pošljejo pooblastila, naj pridejo vse eno še sami, kolikor je mogoče, da ne bo morda več pooblastil nego volilcev, ki bi mogli s pooblastili voliti.

Dopisi.

Iz Brd, 4. maja. Volitve za državni zbor se približujejo. To razvidimo iz nabitih naznanil v slovenskem in hrvaškem jeziku. Treba toraj pripravljati ljudstvo za volitve tudi pri nas. Odbor „Slovenskega jeza“ je v seji (29. m. m.) to reč obravnaval in je sprejel kandidata za kmetske občine, ki spadajo pod gradiški okraj, vis. č. g. Valussi-a, prošta goriškega, ter je sklenil zanj delati. Da bi le med konservativci v Furlaniji ne bilo razpora! Tam dole je preveč odvisnosti in premalo vnetosti za kandidata; to smo skusili pri zadnjih volitvah za deželni zbor. Naj bi se torej volilni odbor kolikor mogoče potrudil! Pričakujemo pa od naših kandidatov (oziroma poslancev), da bodo tudi za Slovence v Brdih skrb imeli in naše prošnje podpirali.

Za goriški okraj naj kandiduje dosedanji poslanec, ker je v državnem zboru dobro branil naše narodne pravice gledé sodnij in srednjih šol. Žalibog nam visoka vlada še vedno ne odpira poti do kruha omike, dasi plačujemo v ta namen enako visoke davke, kakor Nemci!

Še to naj naznanim, da je odbor „Slovenskega jeza“ akademičnega slikarja Šlegelj-na iz ipavske doline v Biljano povabil in ž njim pogodbo sklenil, da izdela do 5. julija t. l. sliko sv. Cirila in Metoda za spomin tisočletnice. Stala bo 220 gl. Slikar je znan, dasi mlad. Sme se pričakovati kaj krasnege, ker je vnet in zmožen. Toda znesek ni še nabran, zato se prav iskreno vsem rodoljubom priporoča nabira darov! Dobro začeto delo naj srečno napreduje! Lepa hvala za poslane darove! Povrni Vam Bog! Sv. Ciril in Metod pa bota prosila za vse daritelje.

Iz Komna, 3. maja. — Dobro je, če se kake splošne, posebno politične napake, katere lahko narodu škodujejo, javno po časopisih razpravljajo z namenom, da bi se jim, če mogoče, še za časa v okom prišlo in da bi se tako kaka nevarnost odstranila. Toda žal, da premnogokrat se časnikarska dobrota zlorabi in da marsikateri napololikanec svoj žolč razlije nad možmi, ki so vseskozi hvalevredni, vzgledni in značajni. Da se na tak način ne dela sloga med občani, ampak le prepir, in da se narodu tako ne koristi, ampak le škoduje, je jasno. Tak dopis pa je bil nedavno v tržaškem šaljivem listu, Juriji s pušo, ki je hotel med drugim nekatere tukajšnje pridne, za občni blagor skrbljive može pred svetom očrniti; a s tem je najbolje sam sebe osmešil.

V naši sredi imamo moža, kateri se sicer ni šolal v kmetijskih šolah, a vender v praktičnem življenji se lahko postavi v izgled pridnega in umnega kmetovalca, ki je uže marsikako kraško puščavo spremenil v krasen vinograd. Res, on ni ničesa podedoval po svojih stariših; šel je po svetu si sreče iskat, kakor si jo gre tudi marsikteri sin kraških Slovencev, in le njegovi pridnosti, pošteni in pametni varčnosti se pripisuje, da si je tako dobro opomogel. Ta mož je na Krasu obče dobro poznani in od vaščanov in okoličanov splošno spoštovani g. Dominik Gašpari; katerega je neki tukajšnji dopisnik, namesto da bi ga posnemal, iz nevošljivosti hotel ogrditi. Res, da g. G. ni rojen Slovenec, a je pa za Slovence uže mnogo storil; on rad govori slovenski jezik in vedno se poteguje za sedanjo njegovo domovino; on ni nikakor neodrešenim irredentarjem podoben, ampak njih nasprotnik; postal je pravi Avstrijec. Svojo družino vzgojuje slovenski v slovenskih šolah in poteguje se vedno na strani naroda za narodne pravice. Ko se je letos ustanovilo tukaj v Komnu slov. „Bralno društvo“, pristopil mu je med prvi-

mi kot ud in dal mu je krasno stanovanje. — Pa tudi potem, ko se je nekaterim potrebno zdelo še drugo društvo „Lira“ ustanoviti, se je podpisal kot podporni ud, če tudi je videl v tem društvu marsikterega njemu nasprotnega uda; podpisal se je, ker so bile vsaj „vabilne“ besede — narodne. A kdo mu bo mogel zdaj v zlo šteti, če izstopi iz društva, v katero se je bil vpisal z namenom, da bi podpiral narodno petje, a mu za to od neke strani prihajajo strupene pušice. Če se mož, kateri je toliko dobrega storil za splošni blagor v cerkvi in v občini, kakor g. G., tako črni po časopisih, kakor je to storil neki dopisnik v „Juriji s pušo“, ne more biti to v prid niti narodu niti občini, in mora tako ravnanje vzbuditi splošno nevoljo.

Lahko bi vladala mej nami „edinost in sloga“, a žalibog, da je mej nami neka stranka, ki po tej cvetici, če tudi se kje prikaže, koj udriha in jo hoče z vsakim sredstvom izruti, in še žalostnejše je to, da se tem ljudem, od katerih se že iz skušnje vé, da ne morejo živeti brez prepira, tudi drugi bolj olikani in bolj značajni možje dajo voditi — za nos. Ona vže vsacemu otroku znana basen' od „ježa in lisice“, katere se je oni dopisnik hotel poslužiti, se nikakor ne ujema z občespoštovanim, mirnim možem, ki je prava dobrota se svojim mlinom in kovačijo na par, in ki je bodisi pri telegrafu bodisi pri drugih občinskih delih mnogo storil in mnogo žrtvoval. Udrihati po zasluženih možeh, je lahko, a delati za narod je težko.

Politični pregled.

Naš presvitli cesar šel je 1. maja v Budapešt, kjer je bil na kolodvoru slovesno sprejet, drugi dan otvoril je pa razstavo, katero je Ogerska letos priredila. Pokrovitelj tej razstavi, cesarjevič Rudolf, nagovoril je cesarja ter izrekel svoje veselje nad to slovesnostjo, ki je domačim in drugim narodom dokaz, kako je Ogerska v zadnjem času napredovala.

Še zmirom zavzima volilno gibanje v notranji politiki prvo mesto. Čem bolj se bližamo volitvam, tem bolj naraščajo valovi volilnega gibanja. Začetkom vršili so se pogovori različnih strank o prihodnjih volitvah, sedaj so že vse večje skupine razglasile svoje manifeste, svoja načela o bodočih volitvah. Dunajski in drugi škofi izdali so poseben pastirski list o ti priliki, ki naglaša, naj se vsi konservativni volilci udeležijo volitev in naj volijo može, ki so njih zaupanja vredni, može udane Bogu in cesarju, katerim bode namen končati narodni boj po potu pravice in jednakopravnosti, ter narediti in ohraniti Avstrijo mogočno in srečno na podlagi krščanske resnice.

Tudi češki veleposestniki objavili so svoj program, ki poudarja spravo med narodi na podlagi jednakopravnosti, in hočejo skupno delovati z drugimi poslanci českega naroda v dosego svojih namenov. To pa ni prav niti levičarjem niti, kakor se dà soditi iz vladi prijaznih glasil, — vladi. Vlada bi rada videla, da bi češki veleposestniki pomagali ustvariti srednjo stranko, ki bi potem gospodovala in odločevala v vseh prepirih. Na Moravskem se je to posrečilo, tam so naredili levičarji s srednjo stranko kompromis ali pogodbo, vsled katere volijo le take poslance, ki vstopijo k srednji stranki, konservativce so popolnoma prezrli.

V Gradci zboroval je v nedeljo shod nemških poslancev, ki je izdal svoj poziv do volilcev za prihodnje volitve. Namen tem gospodom je uničiti vse, kar je slovanskega. Jedini proti skupnemu sovražniku Slovanu, je parola temu proglasu, ki se odlikuje po nemški prenapetosti in liberalni silnosti.

Tudi nemški veleposestniki kranjski čutili so potrebo v sebi, da bi svetu ovadili neresnico, da hočejo Slovenci ustanoviti jugoslovansko kraljestvo, pred katerim svarijo — koga? — no višje kroge na Dunaji, češ to bi bila velika nevarnost za Avstrijo. Izbacnili so pa iz svoje srede barona Sehwegelna, dosedanjega poslanca, ker jim ni bil dovolj Nemec.

Tudi na Dunaji je gibanje prav živahno, a do sedaj ni mogoče povedati, kako tam volitve izpadejo; vsekako ne bo zmaga levičarjev tako lehka, kakor do sedaj, opozicija e velika in resna.

Gledé zunanje politike nam je danes poročati, da se obračajo razmere med Rusijo in Anglijo v afganskem vprašanji na bolje, mir je skoro že zagotovljen. Rusija je sprejela predlog, da se izročijo vse točke prepira jednemu kralju — najbrže danskemu — v razsodbo. Vsi viri so danes v tem jedini, da vojske ne bode.

Če še povemo, da je umrl na Ogerskem srbski knez Karadjorjevič, sin Črnega Jurija, ki je bil leta 1858 odstavljen po srbski skupščini, da se je srbska skupščina, ki je bila jako mirna, naglo zaključila, objavili smo vse važnejše zadeve zadnjih osmih dnij.

Domače in razne vesti.

Nj. cesarska Visokost presvitli nadvojvoda Viljelm blagovolil je podariti 25 goldinarjev za uboge v Kanalu, ko se je dne 5. maja na svojem potovanji proti Gorici nekoliko časa v našem trgu mudil. Za ta velikodušni dar izrekuje najspodobnejšo zahvalo v imenu ubogih, ki so bili 6. maja obdarovani,

Fr. Vidic, dekan.

Njegova cesarska Visokost, presvitli nadvojvoda Viljelm, višji nadzornik topničarstva, prišel je pretekli torek zvečer čez Predel in skoz Bolc, kjer si je ogledal tamošnje trdnjave, v Gorico. Drugo jutro si je ogledal tukajšnjo artilerijo in se je odpeljal popoludne naprej v Trst.

Veteransko društvo imelo je preteklo nedeljo svoj občni zbor v dvorani „Pri pošti“, kjer se je vse prav redno in mirno vršilo. A drugače je bilo, kakor se nam pripoveduje, pred gostilno na ulici. Tolpa pouličnjakov se je baje tam potikala ter žvižgala in razsajala; komu v čast in veselje? komu v sramoto in nečast? Ali je občni zbor lojalnega avstrijskega društva tako hud trn v peti nekaterim ljudem, da si morajo srce hladiti na tak nevreden način. Gospoda, pozor!

Profesor kmetijstva E. Kramar imel bo kmetijska predavanja v Dolini 17., v Čepovanu 24. in v Grgarji 25. t. m. Nadejamo se, da naši zavedni kmetovalci se udeležé v obilnem številu zanimivih in poučnih predavanj.

Andrej Lisjak, doktor vsega zdravilstva, naš rojak, prejšnji zdravnik v Kanalu, bival je osem mesecev na Dunaji, kjer je poslušal predavanja iz raznovrstnih zdravniških strok po najnovejših sistemih. Postal je operatêr za porodstvo in ženske bolezni ter se je vrnil te dni v domovino, da ostane v Gorici, kjer bo ordiniral za vse bolezni v svoji hiši v Gosposki ulici št. 23. Veselimo se prihoda tega veščega in vestnega zdravnika, ki je po naših hribih uže dobro znan, ter ga priporočamo prav toplo bolnikom iz mesta in z dežele.

„La Rassegna“ imenuje se nov politični list, ki je izšel 5. t. m. opoludne in bo izhajal zanaprej 5. in 20. vsakega meseca. Namen mu je: podpirati po svoji moči italijansko narodno stvar; vztrajno zastopati načelo lepega sporazumljenja med deželnima narodnostima; objavljati in razvijati vse one misli, ki se pokažejo koristne gmotnemu napredku mesta in dežele. Kako hvale vreden je ta program, spozna se iz tega, da „Corriere“ ni niti besedice črhnil, da je novi list izšel ali kaj je prinesel. Tiska se v Hilarijanski tiskarni in stane za vse leto 2 gl., za pol leta 1 gl. po pošti; za Gorico 1 gl. 70 kr. na leto, in 85 kr. pol leta. Nočemo se prenagliti s svojo sodbo, ampak čakali bomo, kako bo list izvrševal svoj program.

Marija Thomann, vdova po ranjkem učitelji, katerega smrt smo zadnjič naznanili, zahvaljuje se presrčno na zadnji časti, ki se je izkazala njenemu ranjkemu soprogu, in na denarni pomoči, katera jej je došla iz čitalniških krogov.

Iz Št. Frjana, 6. maja VI. izkaz radodarnih doneskov za društveno zastavo. Vitez dr. Jos. Tonkli 5 gl.; France Terfila 2 gl.; Al. Raf. dr. Rojic 2 gl.; Mihaljko Vuga 1 gl.; Jožef Klanjšček 2 gl; Prinčič Franc 1 gl.; Janez Trpin Krajnčev 1 gl.; Dornik Blaž 50 kr.; vkup 14 gl. 50 kr.; s prejšnjimi razkazi 82 gl. 10 kr.

V Dornbergu bila je preteklo nedeljo vinska razstava. Italijanska lista poudarjata posebno to, da so Dornberžani pred komisijo italijanski govorili in da so s tem delo močno olajšali. Tako naj bi Slovenci povsod odjenjevali, kaj ne, potem bi bil mir v deželi? Nam pa se dozdeva, da bi bilo bolje, sestaviti tako komisijo, ki v jezikovnem oziru bi znala vsaj toliko, kolikor naš kmet. V Dornbergu pa so se pokazali slovenski kmetje v jezikih bolj učeni od študiranih gospodov. Naj se naši kmetje še vinarstva naučijo, kar se gotovo zgodi, potem ne bodo tudi v tem oziru zaostajali za gospodo. Potem ne bo treba več komisij, ker kmet bo znal več ko gospod.

Iz Černič dobili smo poročilo, potrjeno z izvirnimi dokumenti, ki pravi, da ona cesta, o kateri je pisal černiški dopisnik v 18. št. našega lista, je bila 21. oktobra 1882 prodana na javni dražbi, katero je potrdil deželni odbor goriški z odlokom 27. okt. 1882 št. 4432. Ne vemo, kako je mogel naš prvi dopisnik govoriti o cesti kot o občinskem premoženji, katero naj starešinstvo varuje, ko je ona cesta pravoveljavno prodana zasebnikom. Daljšega dopisa nismo mogli uvrstiti radi pomanjkanja prostora.

Teoretični in praktični tečaj za vinorejo in sviloprejo pri c. k. poskuševališči v Gorici. 18. maja t. l. prične teoretično-praktičen tečaj na c. k. poskuševališči za vinorejo in sviloprejo v Gorici in bo trajal 4 tedne. V tem se bode učilo: I. O sviloprej i. 1. Anatomični in fizijologični popis sviloprejke. 2. O boleznih in sredstvih jih odstraniti. 3. O pravilni reji. 4. O pripravljanji semena poleg celularskega sistema. 5. praktične vaje z mikroskopom. — II. O vinoreji. 1. Anatomičen popis trte. 2. O pravilni odgoji trte. 3. O napravi vina in kako ga hraniti. 4. Kako naj se uporabijo sopridelki pri napravljanji vina. 5. O boleznih vina. 6. O ponareji vina. 7. O boleznih trt in kako jih zabraniti. 8. Vaje v kemični delavnici in sicer: Kemično razstavljanje grozdja in vina. Preiskavanje snovij, ki služijo v barvanje vin. Kako se spozna ponarejeno vino. Vaje z mikroskopom. O trto in vinoreji. Učilo se bode izuzemši nedelje in praznike vsak dan: iz svilarstva od 9.-10. in vaje z mikroskopom od 10.-12.; iz vinorejstva pa od 6.-7. popoldne in vaje v delalnici od 3. 5.

Kdor želi udeležiti se enega ali druzega tečaja, se mora oglasiti pri vodstvu dotičnega c. kr. zavoda v Gorici najkasneje do 12. maja t. l. Pogoji za vsprejem v tečaja so: dovršenih 20 let, ljudska šola in nekoliko znanja v kmetijstvu. Za obiskovanje enega ali obeh tečajev, kakor tudi za praktične vaje plača se taksa 10 gl. — Vodstvo je pooblaščeno oprostiti te takse one kmetovalce, kterim bi bilo težavno plačati. Po dovršenih tečajih uroči se spričevalo onim obiskovalcem, kteri prestanejo preskušnjo z dobrim uspehom.

Razpis štipendijev. Podpisano c. kr. kmetijsko društvo razpisuje tri štipendije po 50 gld. za obiskovalce teoretično-praktičnega poduka v sviloreji in vinarstvu na tukajšnjem c. kr. poskuševališči za svilorejo in vinarstvo. Poduk se prične 18. tek. meseca in bo trajal štiri tedne.

Prosilci naj podajo svoje prošnje naravnost tukajšnjemu uradu do 15. tek. meseca. Dokazati jim je: 1. da so vsaj 20 let stari; 2. da so končali ktero štirirazredno šolo; 3. da so goriški deželani in da stanujejo v deželi; 4. da se pečajo sè svilorejo: prednost se dá tistemu, kteri dokaže, da se je bavil tudi s kletarskimi opravki; 5. da ne morejo na svoje stroške obiskovati poduka. Priložijo naj tedaj prošnji: a. krstni list; b. zadnje šolsko spričevalo; c. izjavo občinskega urada tiste občine, v kteri prosilec stanuje, da so resnične razmere omenjene pod 3. 4. in 5.

Vsak štipendist bo moral obiskovati svilorejski in vinarski poduk in po končanem tečaji narediti izpit; po izidu izpita dobi spričevalo, ktero bo moral izkazati tukajšnjemu uradu. C. kr. kmetijsko društvo v Gorici, 3. maja 1885. Predsednik. Coronini.

Obligacije zemljiško odveznega zaloga so se srečkale 30. aprila t. l. pri dež. odboru in so bile izsrečkane naslednje obligacije: — I. obligacije z odrezki (kuponi): štev: 157 in 241 po 50 gld. starega denara; štev. 226, 908, 959 in 989 po 100 gld. st. den.; štev. 23, 224 in 242 po 500 gld. st. den.; štev. 137, 406, 411, 465 in 542 po 1000 gld. st. den. — 2. obligacije črka A: štev: 8 za 200 gl. star. den. cerkve Matere Božje na sv. Gori; štev. 33 za 3880 gl. star. den. županije (Pfarrpfründe) Medea; štev. 48 za 1760 gl. star. den. župnije (Pfarrpfründe) Pradiziol (verski zalog); štev. 69 za 1480 gl. star. den. župnije Povirske; štev. 95 za 200 gl. star. den farne cerkve v Kanalu; štev. 158 za 50 gl star. den. občine Pieris; štev. 167 za 310 gl. star. den. poddružnice s. Neže-Joaniz; štev. 175 za 230 gl. star. den. farne cerkve v Romansu; štev. 183 za 910 gl. star. den. cerkve sv. Nikolaja v Cerovem; štev. 199 za 3690 gl. star. den. župnije Renče; štev. 230 za 50 gl. star. den. cerkve sv. Tomaža v Pliskovici; štev. 233 za 140 gl. star. den. cerkve sv. Justa v Podgori; štev. 277 za 150 gl. star. den. vikarjata Štijak; štev. 384 za 420 gl. star. den. župnije Št. Viška Gora; štev. 413 za 50 gl. star. den. poddružnice sv. Martina v Berjah; štev. 415 za 6160 gl. star. den. župnije Devin; št. 455 za 290 gl. star. den. cerkve sv. Andreja v Št. Andreži; štev. 256 za 490 gl. star. den. cerkve sv. Florijana v Fojani; zadnja obligacija je izsrečkana le za 30 gl. star. den., za ostalih 460 gl. izda se pa nova obl. črke A.

Vse te obligacije bo izplačevala deželna denarnica od dne 31. oktobra t. l. naprej s 5% premijo vred in to proti pobotnicam brez koleka. Mora se pa sestaviti posebna pobotnica za obligacijo in posebna za premijo; prvim pobotnicam prilagajo se tudi še obligacije same z odrezki vred; obligacijam črke A, ki nimajo odrezkov, se pa prilagajo tudi še dotične plačilne pole, zadevajoče prejem obresti. Pobotnice za obligacije, vpisane na ime cerkev, morata še tudi ključarja

smislu in da opomni visoko vlado, kako se izvršuje jezikovna ravnopravnost na pošti goriški, o kateri je „Soča“ zadnjič pisala. Ni vraga, da bi ne mogli priti do enakih pravic z drugimi, s katerimi nosimo enaka bremena.

Po svojem delovanji v državnem zboru priboril si je vitez Tonkli priznanje in veljavo na cesarskem dvoru in pri dunajski vladi, vsled česar nam bo mogel tudi naprej mnogo pomagati. Nasprotniki slovenskega imena imajo ga za nositelja slovenstva na Goriškem. Kot takega sprejmimo ga tudi mi ter izrecimo mu splošno priznanje in zahvalo s tem, da ga enoglasno zopet volimo za državnega poslanca.

Kakor zunaj dežele, tako je vitez Tonkli tudi v deželi vedno deloval v korist naroda. Kot predsednik „Sloge“ ni spal. Če pa društvo ni vsega storilo, kar bi rodoljubi od njega pričakovali, ni se čuditi. En mož ne more vsega storiti; brez požrtovalnih sodelovalcev ostane delo enega moža vedno omejeno. Sicer pa se ne more reči, da je „Sloga“ zadnja leta malo delovala. Ako bi ne bila drugega dosegla, ko to, da je narod vzbudila, da je ustanovila otroški vrt in ljudsko posojilnico ter da se trudi za dekliško šolo, ki se ima odpreti s 1. oktobrom t. l., zasluži pohvalo. Pri vseh teh napravah in pri njih vzdrževanji se je vitez Tonkli mnogo trudil in mnogo žrtoval. Njegovega letošnjega predsedništva v goriški čitalnici in njegovega prizadevanja, da bi čitalnici in podpornemu društvu zagotovil primerne in dostojne prostore, nočemo omenjati, ker bi se nam lahko reklo, da to je v prebližnji časni zvezi z volitvami v državni zbor, vender tako delo je samo na sebi časti in hvale vredno. „Soča“ zadene po tem takem najbrže pravo, ako se mu v imenu naroda zahvali za njegovo trudapolno in požrtovalno delovanje za narodno blaginjo v zadnjih 6 letih, ter ga priporoča slovenskemu zavednemu narodu, naj mu izreče tudi on svojo zahvalo in zaupanje s tem, da ga voli enoglasno za svojega poslanca še daljih 6 let. Taka volitev bo narodu v čast, poslancu ponos, nasprotniku poraz. Male navskrižnosti naj se pozabijo, te naj ne kalijo složnega postopanja. Kdor ima poslancu kaj reči, naj mu le reče o pravem času, na pravem mestu, na dostojin način. Ni tak, da bi ne poslušal, da bi se ne dal prepričati, da bi se imel za nezmotljivega in negrešljivega, ali zdaj menda ni čas za to. Zdaj bodimo veseli, da imamo moža, za katerega nas nasprotniki zavidajo, ter počastimo ga z enoglasno volitvijo, pozneje pa pomagajmo mu z besedo in dejanjem delovati za narodovo blaginjo. V nadi, da zavedni slovenski volilci se ne dajo niti zapeljati niti preplašiti, kliče jim „Soča“ uže naprej: živili!

2. Volilni shodi.

Politično društvo „Sloga“ sklenilo je bilo v odborovi seji 13. aprila t. l., da skliče po potrebi volilne shode, predno bodo volitve v državni zbor, da se poizvejo o tej priliki želje volilcev in da se nekoliko vzbudi politično gibanje med goriškimi Slovenci. V svoji seji 4. t. m. je pa odbor sklenil, da odstopi od te namere in da pred volitvami ne skliče volilnih shodov, ako ne bodo nove okoliščine tega zahtevale. Zakaj je odbor odstopil od prejšnjega sklepa?

V izvršitev dotičnega sklepa društvenega odbora obrnil se je „Slogin“ predsednik do nekaterih veljavnih mož po deželi ter je prašal za njih mnenje in nasvete v tem oziru. V odborovi seji 4. t. m. so se prebrala pisma, ki o tem govore. S Krasa je poročal „Slogin“ zaupnik, da tam je Tonklijeva volitev zagotovljena in shod nepotreben; samo če bi se imel shod v Gorici ali v goriški okolici, naj bi se tudi kraški volilci k njemu povabili. Z Vipavskega pisal je „Slogin“ zaupni mož, da na volitvi Tonklijevi ni dvomiti in da shod bi ne bil na pravem mestu, ker bi se zdelo, da volilci se silijo in da se jim ne pušča prostost. S Tolminskega došla je vest, da volilni shod bi bil tam neumesten, da po sedanjih razmerah bo tam Tonkli enoglasno voljen, da bi bilo pa morebiti prav, ako bi sklicala „Sloga“ pozneje občni zbor v Tolmin in bi se pri tej priliki novi poslanec pokazal svojim volilcem, da bi sprejel od njih izraz njih želja in zahtev. Razen tega omenil je „Slogin“ predsednik, da je govoril z veljavnimi osebami s Kanalskega in Tolminskega in da so mu vsi to odgovorili, kar je v omenjenih pismih izraženo. Tudi nekateri odborniki, ki imajo priliko, da z ljudmi z dežele pogosto občujejo in ki so v vedni dotiki z veljavnimi občinskimi možmi, rekli so, da so našli povsod in slišali od vseh prav to, kar je predsednik naznanil.

Gledé na občno javno mnenje in na dosedanje vedenje državnega poslanca dr. Tonklija menil je odbor, da sme in da mora bivšega poslanca priporočiti tudi sedaj kot kandidata slovenskim kmečkim občinam in da za zdaj bi z ozirom na kratek čas do volitev ne bilo umestno sklicevati volilne shode, ki včasih stvar še otežijo, namesto da bi jo olajšali. Odbor si je svest, da ni delal po osebnem nagnenji in samooblastno, ko je stavil Jožefa viteza dr. Tonklija za kandidata, ampak da je le javno izrazil, kar čuti in govori ves narod, ter se nadeja, da bo kot novi poslanec pravice svojega naroda krepko zagovarjal, ne oziraje se ni na levo, ni na desno Vitez dr. Tonkli je obečal, da bo nadaljeval dosedanjo pot in da ga ne bo zavirala nikaka stvar v njegovem prizadevanji, da bi se začel smatrati slovenski narod v dejanji ravnopraven z drugimi narodi v širni Avstriji. Izrazil je svoje prepričanje, da nam pojde v tem oziru vedno bolje in da mu bo mogoče tudi v gmotnem oziru za deželo še kaj priskrbeti. Volilci naj to postopanje odbora potrdijo z enoglasno izvolitvijo dr. Tonklija za državnega poslanca.

3. Monsignor Valussi pa grof Coronini.

Ker imamo Slovenci pravico voliti v vseh štirih skupinah v državni zbor, postavila je ali postavi „Sloga“ svoje kandidate za vse štiri skupine, tudi za kmečke občine v Furlaniji, ker ž njimi volijo tudi nekatere slovenske občine, ki morejo odločiti, kadar med furlanskimi občinami ni edinosti, kakor je prav letos. Kar se tiče kandidata za to skupino, odboru ni bilo treba veliko pomišljevati, kajti dosedanji poslanec monsignor Valussi, prvostolni prošt v Gorici, pokazal se je Slovencem pravičen, bil je vedno v Hohenwartovem klubu in je glasoval po načelih tega kluba, kateremu so pripadali vsi slovenski poslanci. Z ozirom na njegovo preteklost ni se zdelo odboru potrebno, prašati prošta, ali bo podpiral naše pravične zahteve, ampak ga je naravnost priporočil slovenskim volilcem, trdno prepričan, da Valussi se bo držal kot poslanec katoliških načel, in to nam je popolno zagotovilo, da nam ne bo v kvar, ampak da nas bo zagovarjal in branil, kjer bi se nam krivica godila. Zdaj pa je na slovenskih volilcih v Brdih in na Krasu, da mu izkažejo svoje zaupanje z enoglasno volitvijo od svoje strani. Slovenci, ne dajte se prevariti; če tudi bi Vam zadnji dan italijanska stranka priporočila grofa Coroninija namesto Valussija, ne verujte ji, ker rada bi se iznebila Coroninija v trgih, da bi postavila tam kandidata svoje krvi, kateremu moramo na vso moč braniti do zmage.

Grof Coronini zastopa uže dolgo let goriška mesta in trge v državnem zboru. Njegovo postopanje odgovarja vitežkemu njegovemu srcu, ki si je izvolilo neki liberalizem kot ideal in skuša po svoji rahločutnosti, kolikor mogoče, vsakega zadovoliti. Ker je postal dandanes liberalizem neka meglena stvar, o kateri nikdo ne vé, kaj je, zato tudi politično vedenje vzvišenega gospoda ni skozi in skozi tako izraženo ali markirano, da bi se mogla povsod zasledíti misel, ki ga vodi pri posameznih korakih. Nedavno dal je italijanskemu društvu tak odgovor, ki ne ugaja vsem goriškim deželanom; dejal je namreč, da v njegovem klubu ne bo prostora klerikalcem in feudalcem, ter je tako od sebe pahnil može, katerih se mi ne sramujemo. Sicer pa beseda ni konj, pravi pregovor, zato tudi nočemo dalje muditi se pri tej razpravi, ter le potrdimo, da grof Coronini se je v narodnih prašanjih vedno pravično vedel, celo takrat, ko je moral zaradi tega grenke požirati od svojih političnih prijateljev, nemških ustavovercev. Ta njegova pravičnost storila ga je nepopularnega pri nemških ustavovercih in pri italijanskih kričačih; zato bi se ga radi oboji otresli, pa se ga ne upajo. Slovenci smo bili pa vedno zanj in smo tudi zdaj, kajti na prašanje „Sloginega“ predsednika je vzvišeni gospod zopet potrdil, da bo enakomerno skrbel za narodne pravice obeh deželnih narodnostij. Tega smo prepričani, da Coronini nam bo pomagal, kolikor bo mogel, zato naj se ga naši volilci mest in trgov zvesto oklenejo, da slavno zmaga.

4. Veliko posestvo.

Najmanj določene so stvari v velikem posestvu. Tu si stojé tri stranke nasproti: ustavoverno — tržaška, slovenska in laška. Zadnji imati vsaka svoje volilce, prva si jih pa pridobi s tem, da jih odtrga onima dvema, kolikor more. Najbrže bo tudi tukaj tako kakor pri volitvah v kupčijsko zbornico, da nobena stranka ne bo mogla za se zmagati, da slednjič se boti morali dve združiti, da tretjo premagati. Ustavoverna stranka ima kandidata kneza Hohenloha, kateremu je prišel čas, da zleze više; skrajna italijanska stranka postavila je kandidata grofa Rudolfa Paceja, dobrega moža, ki je podpisal program političnega društva „Unione“, katerega načelo zastopa „Corriere“; Slovenci pa nimamo še kandidata. Zdaj nastane za naše velikoposestnike in za naše politično društvo važno prašanje: ali se hočemo komu pridružiti, ali se bomo borili na svojo roko? Prašal nas ni nikdo, ker v sedanjih razmerah ni častno pajdašiti se s Slovenci. Ali se hočemo ponujati? ali morda zahtevati od dotičnika, naj sprejme naš program? Pace je sprejel program društva „Unione“, torej našega ne more izpolnovati, ker ono društvo si je stavilo namen, braniti Slovencem čez meje italijanske narodnosti (?). Ali se oklenemo Hohenloha? Kako garancijo imamo, da smo ž njim kaj pridobili? Ali mu ne nakladamo butare, katere ne bo mogel nositi? Naj postavimo svojega kandidata? ali koga? Kandidat mora biti tak, da ni samo Slovencem po godu, ampak da dobi tudi od pošteno mislečih Italijanov in Nemcev kaj glasov.

Ko takega kandidata dobimo, ali ko se o tem sploh kaj sklene, sporočimo to spoštovanim čitateljem „Soče“. Za danes opozarjamo naše veleposestnike na oklic „Sloginega“ odbora v današnji številki ter jim priporočamo, naj se vsi volitve udeležijo, naj vestno volijo in naj združijo vse svojo glasove na enega kandidata, o katerem se domenijo, ki bo znal tako tudi zmagati, ako se nasprotniki proti nam ne združijo, kakor pri volitvah v kupčijsko zbornico. Ako bomo složni in previdni, delavni in oprezni, znamo v velikem posestvu celo zmagati, dasi to ni verjetno, ker tržaška stranka bi se najbrže združila z „Unione“, ako bi videla, da smo Slovenci v nevarnosti, da bi zmagali. Pri zadnjih volitvah v državni zbor glasovali smo Slovenci v velikem posestvu za tedanjega tržaškega kandidata. S tem si pa nismo milosti ustavoverskih krogov čisto nič pridobili in naš zastopnik bil nam je ves čas tuj, v svojem položaji zunaj poslanstva celo nasproten. Od tistega časa do zdaj se razmere niso premenile, zato je težko razsoditi, kaj bi bilo bolje; dobro ne bo ni to ni ono, ako ne bomo imeli posebnega razuma ali posebne sreče. — Veleposestnike prosimo, naj se ne vežejo na nobeno stran in naj ne oddajajo svojih izkaznic. Ko bo dan volitve, naj pridejo v Gorico v prostore, ki bodo zaznamovani, da se med seboj pogovoré; kdor pa ne bo mogel priti, naj pošlje o pravem času pa gotovo svojo izkaznico in svoje pooblastilo predsedništvu „Sloge“ v Gorico po navodu, ki mu dojde o pravem času. Vender tudi tisti, ki pošljejo pooblastila, naj pridejo vse eno še sami, kolikor je mogoče, da ne bo morda več pooblastil nego volilcev, ki bi mogli s pooblastili voliti.

Dopisi.

Iz Brd, 4. maja. Volitve za državni zbor se približujejo. To razvidimo iz nabitih naznanil v slovenskem in hrvaškem jeziku. Treba toraj pripravljati ljudstvo za volitve tudi pri nas. Odbor „Slovenskega jeza“ je v seji (29. m. m.) to reč obravnaval in je sprejel kandidata za kmetske občine, ki spadajo pod gradiški okraj, vis. č. g. Valussi-a, prošta goriškega, ter je sklenil zanj delati. Da bi le med konservativci v Furlaniji ne bilo razpora! Tam dole je preveč odvisnosti in premalo vnetosti za kandidata; to smo skusili pri zadnjih volitvah za deželni zbor. Naj bi se torej volilni odbor kolikor mogoče potrudil! Pričakujemo pa od naših kandidatov (oziroma poslancev), da bodo tudi za Slovence v Brdih skrb imeli in naše prošnje podpirali.

Za goriški okraj naj kandiduje dosedanji poslanec, ker je v državnem zboru dobro branil naše narodne pravice gledé sodnij in srednjih šol. Žalibog nam visoka vlada še vedno ne odpira poti do kruha o mike, dasi plačujemo v ta namen enako visoke davke, kakor Nemci!

Še to naj naznanim, da je odbor „Slovenskega jeza“ akademičnega slikarja Šlegelj-na iz ipavske doline v Biljano povabil in ž njim pogodbo sklenil, da izdela do 5. julija t. l. sliko sv. Cirila in Metoda za spomin tisočletnice. Stala bo 220 gl. Slikar je znan, dasi mlad. Sme se pričakovati kaj krasnege, ker je vnet in zmožen. Toda znesek ni še nabran, zato se prav iskreno vsem rodoljubom priporoča nabira darov! Dobro začeto delo naj srečno napreduje! Lepa hvala za poslane darove! Povrni Vam Bog! Sv. Ciril in Metod pa bota prosila za vse daritelje.

Iz Komna, 3. maja. — Dobro je, če se kake splošne, posebno politične napake, katere lahko narodu škodujejo, javno po časopisih razpravljajo z namenom, da bi se jim, če mogoče, še za časa v okom prišlo in da bi se tako kaka nevarnost odstranila. Toda žal, da premnogokrat se časnikarska dobrota zlorabi in da marsikateri napololikanec svoj žolč razlije nad možmi, ki so vseskozi hvalevredni, vzgledni in značajni. Da se na tak način ne dela sloga med občani, ampak le prepir, in da se narodu tako ne koristi, ampak le škoduje, je jasno. Tak dopis pa je bil nedavno v tržaškem šaljivem listu, Juriji s pušo, ki je hotel med drugim nekatere tukajšnje pridne, za občni blagor skrbljive može pred svetom očrniti; a s tem je najbolje sam sebe osmešil.

V naši sredi imamo moža, kateri se sicer ni šolal v kmetijskih šolah, a vender v praktičnem življenji se lahko postavi v izgled pridnega in umnega kmetovalca, ki je uže marsikako krasko puščavo spremenil v krasen vinograd. Res, on ni ničesa podedoval po svojih stariših; šel je po svetu si sreče iskat, kakor si jo gre tudi marsikteri sin kraških Slovencev, in le njegovi pridnosti, pošteni in pametni varčnosti se pripisuje, da si je tako dobro opomogel. Ta mož je na Krasu obče dobro poznani in od vaščanov in okoličanov splošno spoštovani g. Dominik Gašpari; katerega je neki tukajšnji dopisnik, namesto da bi ga posnemal, iz nevošljivosti hotel ogrditi. Res, da g. G. ni rojen Slovenec, a je pa za Slovence uže mnogo storil; on rad govori slovenski jezik in vedno se poteguje za sedanjo njegovo domovino; on ni nikakor neodrešenim irredentarjem podoben, ampak njih nasprotnik; postal je pravi Avstrijec. Svojo družino vzgojuje slovenski v slovenskih šolah in poteguje se vedno na strani naroda za narodne pravice. Ko se je letos ustanovilo tukaj v Komnu slov. „Bralno društvo“, pristopil mu je med prvi-

Priloga k 19. štev. „Soče“

Imenik
slovenskih velikih posestnikov in nekaterih drugih.

Attems grof Ivan, Podgora.
Attems grofinja Josipina, Romans.
Attems grof Žiga, Podgora.
Attems grofinja Sofija, Ajello.
Bader Ana in Frančiška v Gorici.
Bandel Alojzij, Komen.
Bartolomej od Janeza, Solkan.
Battič Jožef, Cesta.
Batig Miha, Šempas.
Berlot Miha, Aris.
Bianchi baron Lenard, Rubije.
Bianchi Tereza, vdova, Ajdovščina.
Bizjak Janez, Kneža.
Bolko Ana, Černiče.
Bolko Leopold od Antona, Černiče.
Bresciani baronica, Gorica.
Casagrande Angel, Ajdovščina.
Čehovin Florijan, Gabrije.
Černatič Jožef, Šempas.
Černe Anton, Tomaj.
Cočiančig Andrej, Podgora.
Cočiančig Janez od Jožefa, Šlovrene pri Neblem.
Codelli baron Sesto v Muši.
Cotich Frančiška od Jožefa, Dolenje Cerovo.
Cotich Jožef, Dolenje Cerovo.
Cristanzig Anton od Antona, Kosarna.
Doliak dr. Karol, Gorica.
Doliak Elizabeta, Cervinjan.
Doliak Ivan, Cervinjan.
Doliak Matija, Solkan.
Ersettig Karol od Luke, Šlovrene pri Neblem.
Ersettig Ivan od Martina, Podporni, Dolenja.
Ersettig Jožef od Andreja, Kožbana.
Fabiani Anton, Kobdilj.
Fabiani Jožef, Štanjel.
Fabijan Alojzij, Avber.
Fabris pl. Konrad, Gorica.
Faletič Jakop, Ajba.
Fiegl Anton od Antona, Pevma.
Formentini baron Jožef in Emil, Gorica.
Furlan Žiga, Rifemberg.
Gabrielčič Andrej, Plave.
Gabrielčič Anton, Losig.
Godina Daniel, Ajdovščina.
Gorup Jožef, Trst.
Gruntar Andrej, Št. Peter.
Grunter Franc, Šmarje.
Jaconcig Anton od Jožefa, Šmartno.
Jaconcig Jožef od Ivana, Kormin.
Jaconcig Anton od Franca, Šlovrene pri Neblem.
Jacopič dr. Jožef, Gorica.
Jenko Ivan, Vilesse.
Jellen Franc od Jožefa, Doberdob.
Juretig Andrej, Koborid.
Jvancig Anton, Deskla.
Klančič Anton od Antona, Podgora.
Kocjančič Andrej od Andreja, Podgora.
Kodelja Jožef, Deskla.
Kodrič Adolf, Šmarje.
Kofol Anton, Čepovan.
Konjedic Andrej, Plave.
Kovačič Ivan, Idrija na Bači.
Kovačič Jožef, Komen.
Kovačič Ignac, Sv. Lucija.
Kragelj Franc, Lom.
Lanthieri grof Karol, Ajdovščina.
Lanthieri grofinja Helena, Rosenthal.
Lanthieri grof Tadej, Vipava.
Lasič Andrej od Jožef, Renče.
Lasič Jožef od Jožefa, Gorenja v Vertojba.
Leban Franc, Černiče.
Leban Jožef, Stopic.
Licen Ivan, Rifemberg.
Lokar Anton, Ajdovščina.
Lovisoni Domenik, Gorica.
Lovisoni don Giacomo, Cervignan.
Mahorčič Ferdinand, Naklo.
Makarovič Ivan, Morsko.
Makarovič Ivan, Avče.
Makarovič Jožef, Bodrož.
Malnič Franc vitez, Kanal.
Marinčič Jožef od Antona, Vitovlje.
Marinelli žl., vdova Ana, rojena baronica Rassauer, Gorica.
Marzini Franc, Gorica.
Miani Antonija omožena Klančič, Št. Vid.
Monari Anton od Antona, Šempas.
Mrevle Tomaž, Sv. Križ
Muha Anton, Lokva.
Mušič Jožef, Šmartno.
Nadalutti Anton, Pevma.
Obizzi mejni grof Anton, Gorica.
Obizzi mejni grof Avgust, Orehovlje.
Oblubič Franc, Krasno.
Pachor Janez, Renče.
Pečenko Anton, Rifemberg.
Pečenko Jožef, Rifemberg.
Pegan Jožef, Gabrije.
Pegan Jakop, Avber.
Peritz Matevž, Doberdob.
Pertout Andrej, Podlašče.
Pintar Jožef od Matevža, Podsabotin.
Pippan Jožef, Škrbina.
Pletz Friderik, Devin.
Polley Anton in Oskar, Sežana.
Polšak Marija, Šmarje.
Pouzič Andrej, Ravnica.
Prinčič Anton od Antona, Kozana.
Repitsch Marija, Gorica.
Riavič Franc od Franca, Vitovlje.
Riavic Jušt, Oseljan.
Riccabona žl. Bernard, Solkan.
Rudež Miha, Koblaglava.
Saunig Jožef od Ivana, Bilje.
Saunig Matevž, Bilje.
Savio vdova Marija, Gorica.
Sfiligoj Anton od Antona, Imenje.
Sfiligoj Blaž od Gašparja, Drenovik.
Sfiligoj Ferdinand od Jožefa, Medana.
Sfiligoj Jožef od Ivana, Drenovik.
Sfiligoj Rajmund od Ivana, Drenovik.
Šimčič Jožef od Mihaela, Kozana.
Škodnik Štefan, Škodniki.
Soller Jožef, Bilje.
Stanič Valentin, Bate.
Stepančič Franc, Temaica.

Stok Andrej, Dutovlje.
Strassoldo grof Franc in Anton, Renče.
Štrekelj Franc, Gorjansko.
Tacco baron Rudolf, Št. Frjan.
Terkuč Ivan od Miklavža, Dolenje Cerovo.
Teufenbach baron Artur, Pevma.
Teuffenbach Andrijan in Anton od Žige, Pevma.
Toplikar Anton od Ivana, Osek.
Toroš Celest od Alojzija, Medana.
Toroš Franc od Mihaela, Medana.
Toroš Franc od Mihaela, Medana.
Toroš Miha od Ivana, Medana.
Turk Anton, Sepulje.
Ucman Valentin, Tomaj.
Urbancig Jožef od Antona, Brestje.
Valentinčič Jožef, Plave.
Veluščik Anton, Zapotok.
Veluščik Kristijan, Kobališče.
Vogel Anton in Josipina, Gorica.
Wagentruz Jožefa, Cirkno,
Žbogar Štefan, Bodrež.
Zimic Andrej, Deskla.
Živic Blaž od Ivana, Vitovlje.
Živic Jožef, Skopo.
Zuccato zl. Vincenc, Oseljan.
Zucchiatti Anton, Medana.
Žvokelj Franc, Čehovini.

V naglici prepisali smo ta imena in dejali ja v prilogo, katere prej nismo nameravali. Razen slovenskih volilcev navedli smo tudi nekatere drugo, o katerih sodimo da bi glasovali za katoliškega kandidata. Razen navedenih je pa še mnogo drugih, ki bi šli z nami. Na prvi pogled se vidi, da je mnogo veleposestnikov izpuščenih, in da je mnogo krivo pisanih. Možje, ki so že pred 10 leti umrli, veljajo v imeniku še vedno kot volilci, dasi umrli ne smejo voliti. Vsak volilec ima pravico reklamirati, da se vpiše v imenik, ako je izpuščen, ali da se izpustijo oni, ki so po krivem upisani. Kdor ima posestvo od prednika in ni še v imeniku, naj dokaže, da je posestnik onega sveta, da pride v imenik. Reklamacije naj se pošiljajo v Trst namestništvu do 20. maja t. l. Potem reklamacija ne velja več.

Naznanjajoč prav uljudno slavnemu občinstvu, da sem prenesel svojo

ZALOGO OBUTVI

(„Alla bella scarpa“)

iz Raštelja v **Semeniške ulice h. št. 10,** priporočam se udano, da bi mi izkazovalo slavno občinstvo svoje zaupanje z obilnim naročevanjem in odjemanjem. Moje blago se bo odlikovalo tudi naprej, kakor do zdaj, po svoji ličnosti, stanovitnosti in nizki ceni. Kdor poskusi, prepriča se o tem.

Z uljudnim spoštovanjem slavnemu občinstvu udani.

Josip Kociancich,
čevljarski mojster.

V Gorici 28. aprila 1885

Želoděne bolezni
hitro in gotovo ozdravi

jeruzalemski balzam

edino in nepresegljivo želoděno zdravilo.

Izbrati v raznih želoděnih boleznih zdravilo, katero bi v resnici odgovarjalo namenu, ni lahka stvar dandanes, ko se prodajajo vsakovrstna taka zdravila.

Večji del onih kapljic, izlečkov itd itd., ki se oznanjajo in priporočajo občinstvu z visoko letečimi besedami, ni druzega ko prevare, pogosto še škodljiva.

Samo **jeruzalemski balzam,** uže davno znan po svoji priprosti sestavi in po oživljajoči svoji moči na želoděne živce, si je pridobil prednost pred vsemi drugimi do zdaj znanimi pomočki, kar potrjuje njegova razprodaja, ki vedno raste.

Ta balzam, bogat krepčajoče moči kineškega rabarbara, korenike, ki je sploh znana po svojem prebavnem uspehu, daje gotovo sredstvo proti želoděnim slabostim, izvirajočim iz nerednega prebavljanja. Zato se priporoča, ko jesti ne diši, proti neprijetni sapi, gnjusu, riganju, zabasanju, hemorojdalnim težavam; pomaga tudi proti zlatenici, glistam in boleznim v drobu.

Steklenica s podukom 30 kr.

Glavna zaloga v lekarni **G. B. Pontoni** v Gorici.

V TRSTU pri **G. B. Rovis,** v KORMINU pri **A. Franzoni,** v TOLMINU pri **C. Palisca.**

CVET ZOPER TRGANJE

po dr. Maliči

je odločno najboljše zdravilo zoper **protin** ter **ravmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živeih, otekline, otrpnele ude** in **kite** itd., malo časa če se rabi, pa mine po polnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo **„cvet zoper trganje po dr. Maliči“ s zraven stoječim znamenjem;** 1 steklenica **50 kr.**

Zahvala.

Šalpetmarke. Gospodu **pl. Trnkóczy-ju,** lekarju v Ljubljani.

Moja mati so na **protinskej bolezni** na nogi **silno trpeli** in razna domača zdravila brezvspešno rabili. Ko je pa bolezen čedalje hujša prihajala in uže več dnij niso mogli stopiti na nogo, spomnim se na Vaš **dr. Maličev protinski cvet po 50 kr.** ter si ga nemudoma naročim. In res imel je **čudovit vspeh,** da so se po kratkej rabi **oprostili mučnih bolečin.** S popolnim prepričanjem **priznavam torej dr. Maličev protinski cvet** kot **izvrstno zdravilo** in ga vsakemu bolniku v jednakej bolezni **priporočam,** Vasej blagorodnosti pa izrekam **najprisrčnejšo zahvalo,** z vsem spoštovanjem udani

Franc Jug, posestnik v Šmarji pri Celji.

Planinski zeliščni sirup kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vratobol, prsne in pljučne bolečine; 1 steklenica 56 kr. Korstnejši nego vsi v trgovinih se nahajajoči soki in siropi.

Kri čistilne kroglice, c. kr. priv.,

ne smele bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisučkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobolu, otrpnenih udih, skaženem želodci, jetrnih in obistnih boleznih, v šk tuljah à 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatuljami 1 gold. 5 kr. Razpešilja se le jeden zavoj.

Naročila se izvršé: najhitreje s poštnim povzetjem v lekarni pri „samorogu“

Jul. pl. TRNKOCZY-ja na Mestnem trgu v Ljubljani.

mi kot ud in dal mu je krasno stanovanje. — Pa tudi potem, ko se je nekaterim potrebno zdelo še drugo društvo „Lira“ ustanoviti, se je podpisal kot podporni ud, če tudi je videl v tem društvu marsikterega njemu nasprotnega uda; podpisal se je, ker so bile vsaj „vabilne“ besede — narodne. A kdo mu bo mogel zdaj v zlo šteti, če izstopi iz društva, v katero se je bil vpisal z namenom, da bi podpiral narodno petje, a mu za to od neke strani prihajajo strupene pušice. Če se mož, kateri je toliko dobrega storil za splošni blagor v cerkvi in v občini, kakor g. G., tako črni po časopisih, kakor je to storil neki dopisnik v „Juriji s pušo“, ne more biti to v prid niti narodu niti občini, in mora tako ravnanje vzbuditi splošno nevoljo.

Lahko bi vladala mej nami „edinost in sloga“, a žalibog, da je mej nami neka stranka, ki po tej cvetici, če tudi se kje prikaže, koj udriha in jo hoče z vsakim sredstvom izruti, in še žalostnejše je to, da se tem ljudem, od katerih se že iz skušnje vé, da ne morejo živeti brez prepira, tudi drugi bolj olikani in bolj značajni možje dajo voditi — za nos. Ona vže vsacemu otroku znana basen' od „ježa in lisice“, katere se je oni dopisnik hotel poslužiti, se nikakor ne ujema z občespoštovanim, mirnim možem, ki je prava dobrota se svojim mlinom in kovačijo na par, in ki je bodisi pri telegrafu bodisi pri drugih občinskih delih mnogo storil in mnogo žrtvoval. Udrihati po zasluženih možeh, je lahko, a delati za narod je težko.

Politični pregled.

Naš presvitli cesar šel je 1. maja v Budapešt, kjer je bil na kolodvoru slovesno sprejet, drugi dan otvoril je pa razstavo, katero je Ogerska letos priredila. Pokrovitelj tej razstavi, cesarjevič Rudolf, nagovoril je cesarja ter izrekel svoje veselje nad to slovesnostjo, ki je domačim in drugim narodom dokaz, kako je Ogerska v zadnjem času napredovala.

Še zmirom zavzima volilno gibanje v notranji politiki prvo mesto. Čem bolj se bližamo volitvam, tem bolj naraščajo valovi volilnega gibanja. Začetkom vršili so se pogovori različnih strank o prihodnjih volitvah, sedaj so že vse večje skupine razglasile svoje manifeste, svoja načela o bodočih volitvah. Dunajski in drugi škofi izdali so poseben pastirski list o ti priliki, ki naglaša, naj se vsi konservativni volilci udeležijo volitev in naj volijo može, ki so njih zaupanja vredni, može udane Bogu in cesarju, katerim bode namen končati narodni boj po potu pravice in jednakopravnosti, ter narediti in ohraniti Avstrijo mogočno in srečno na podlagi kršanske resnice.

Tudi češki veleposestniki objavili so svoj program, ki poudarja spravo med narodi na podlagi jednakopravnosti, in hočejo skupno delovati z drugimi poslanci českega naroda v dosego svojih namenov. To pa ni prav niti levičarjem niti, kakor se dà soditi iz vladi prijaznih glasil, — vladi. Vlada bi rada videla, da bi češki veleposestniki pomagali ustvariti srednjo stranko, ki bi potem gospodovala in odločevala v vseh prepirih. Na Moravskem se je to posrečilo, tam so naredili levičarji s srednjo stranko kompromis ali pogodbo, vsled katere volijo le take poslance, ki vstopijo k srednji stranki, konservativce so popolnoma prezrli.

V Gradci zboroval je v nedeljo shod nemških poslancev, ki je izdal svoj poziv do volilcev za prihodnje volitve. Namen tem gospodom je uničiti vse, kar je slovanskega. Jedini proti skupnemu sovražniku Slovanu, je parola temu proglasu, ki se odlikuje po nemški prenapetosti in liberalni silnosti.

Tudi nemški veleposestniki kranjski čutili so potrebo v sebi, da bi svetu ovadili neresnico, da hočejo Slovenci ustanoviti jugoslovansko kraljestvo, pred katerim svarijo — koga? — no višje kroge na Dunaji, češ to bi bila velika nevarnost za Avstrijo. Izbacnili so pa iz svoje srede barona Sehwegelna, dosedanjega poslanca, ker jim ni bil dovolj Nemec.

Tudi na Dunaji je gibanje prav živahno, a do sedaj ni mogoče povedati, kako tam volitve izpadejo, vsekako ne bo zmaga levičarjev tako lehka, kakor do sedaj, opozicija e velika in resna.

Gledé zunanje politike nam je danes poročati, da se obračajo razmere med Rusijo in Anglijo v afganskem vprašanji na bolje, mir je skoro že zagotovljen. Rusija je sprejela predlog, da se izročijo vse točke prepira jednemu kralju — najbrže danskemu — v razsodbo. Vsi viri so danes v tem jedini, da vojske ne bode.

Če še povemo, da je umrl na Ogerskem srbski knez Karadjorjevič, sin Črnega Jurija, ki je bil leta 1858 odstavljen po srbski skupščini, da se je srbska skupščina, ki je bila jako mirna, naglo zaključila, objavili smo vse važnejše zadeve zadnjih osmih dnij.

Domače in razne vesti.

Nj. cesarska Visokost presvitli nadvojvoda Viljelm blagovolil je podariti 25 goldinarjev za uboge v Kanalu, ko se je dne 5. maja na svojem potovanji proti Gorici nekoliko časa v našem trgu mudil. Za ta velikodušni dar izrekuje najspodobnejšo zahvalo v imenu ubogih, ki so bili 6. maja obdarovani,

Fr. Vidic, dekan.

Njegova cesarska Visokost, presvitli nadvojvoda Viljelm, višji nadzornik topničarstva, prišel je pretekli torek zvečer čez Predel in skoz Bolc, kjer si je ogledal tamošnje trdnjave, v Gorico. Drugo jutro si je ogledal tukajšnjo artilerijo in se je odpeljal popoludne naprej v Trst.

Veteransko društvo imelo je preteklo nedeljo svoj občni zbor v dvorani „Pri pošti“, kjer se je vse prav redno in mirno vršilo. A drugače je bilo, kakor se nam pripoveduje, pred gostilno na ulici. Tolpa pouličnjakov se je baje tam potikala ter žvižgala in razsajala; komu v čast in veselje? komu v sramoto in nečast? Ali je občni zbor lojalnega avstrijskega društva tako hud trn v peti nekaterim ljudem, da si morajo srce hladiti na tak nevreden način. Gospoda, pozor!

Profesor kmetijstva E. Kramar imel bo kmetijska predavanja v Dolini 17., v Čopovanu 24. in v Grgarji 25. t. m. Nadejamo se, da naši zavedni kmetovalci se udeležé v obilnem številu zanimivih in poučnih predavanj.

Andrej Lisjak, doktor vsega zdravilstva, naš rojak, prejšnji zdravnik v Kanalu, bival je osem mesecev na Dunaji, kjer je poslušal predavanja iz raznovrstnih zdravniških strok po najnovejših sistemih. Postal je operatêr za porodstvo in ženske bolezni ter se je vrnil te dni v domovino, da ostane v Gorici, kjer bo ordiniral za vse bolezni v svoji hiši v Gosposki ulici št. 23. Veselimo se prihoda tega veščega in vestnega zdravnika, ki je po naših hribih uže dobro znan, ter ga priporočamo prav toplo bolnikom iz mesta in z dežele.

„La Rassegna“ imenuje se nov politični list, ki je izšel 5. t. m. opoludne in bo izhajal zanaprej 5. in 20. vsakega meseca. Namen mu je: podpirati po svoji moči italijansko narodno stvar; vztrajno zastopati načelo lepega sporazumljenja med deželnima narodnostima; objavljati in razvijati vse one misli, ki se pokažejo koristne gmotnemu napredku mesta in dežele. Kako hvale vreden je ta program, spozna se iz tega, da „Corriere“ ni niti besedice črhnil, da je novi list izšel ali kaj je prinesel. Tiska se v Hilarijanski tiskarni in stane za vse leto 2 gl., za pol leta 1 gl. po pošti; za Gorico 1 gl. 70 kr. na leto, in 85 kr. pol leta. Nočemo se prenagliti s svojo sodbo, ampak čakali bomo, kako bo list izvrševal svoj program.

Marija Thomann, vdova po ranjkem učitelji, katerega smrt smo zadnjić naznanili, zahvaljuje se presrčno na zadnji časti, ki se je izkazala njenemu ranjkemu soprogu, in na denarni pomoči, katera jej je došla iz čitalniških krogov.

Iz Št. Frjana, 6. maja VI. izkaz radodarnih doneskov za društveno zastavo. Vitez dr. Jos. Tonkli 5 gl.; France Terfila 2 gl.; Al. Raf. dr. Rojic 2 gl.; Mihaljko Vuga 1 gl.; Jožef Klanjšček 2 gl; Prinčič Franc 1 gl.; Janez Trpin Krajnčev 1 gl.; Dornik Blaž 50 kr.; vkup 14 gl. 50 kr.; s prejšnjimi razkazi 82 gl. 10 kr.

V Dornbergu bila je preteklo nedeljo vinska razstava. Italijanska lista poudarjata posebno to, da so Dornberžani pred komisijo italijanski govorili in da so s tem delo močno olajšali. Tako naj bi Slovenci povsod odjenjevali, kaj ne, potem bi bil mir v deželi? Nam pa se dozdeva, da bi bilo bolje, sestaviti tako komisijo, ki v jezikovnem oziru bi znala vsaj toliko, kolikor naš kmet. V Dornbergu pa so se pokazali slovenski kmetje v jezikih bolj učeni od študiranih gospodov. Naj se naši kmetje še vinarstva naučijo, kar se gotovo zgodi, potem ne bodo tudi v tem oziru zaostajali za gospodo. Potem ne bo treba več komisij, ker kmet bo znal več ko gospod.

Iz Černič dobili smo poročilo, potrjeno z izvirnimi dokumenti, ki pravi, da ona cesta, o kateri je pisal černiški dopisnik v 18. št. našega lista, je bila 21. oktobra 1882 prodana na javni dražbi, katero je potrdil deželni odbor goriški z odlokom 27. okt. 1882 št. 4432. Ne vemo, kako je mogel naš prvi dopisnik govoriti o cesti kot o občinskem premoženji, katero naj starešinstvo varuje, ko je ona cesta pravoveljavno prodana zasebnikom. Daljšega dopisa nismo mogli uvrstiti radi pomanjkanja prostora.

Teoretični in praktični tečaj za vinorejo in sviloprejo pri c. k. poskuševališči v Gorici. 18. maja t. l. prične teoretično-praktičen tečaj na c. k. poskuševališči za vinorejo in sviloprejo v Gorici in bo trajal 4 tedne. V tem se bode učilo: I. O svilopreji. 1. Anatomični in fizijologični popis sviloprejke. 2. O boleznih in sredstvih jih odstraniti. 3. O pravilni reji. 4. O pripravljanji semena poleg celularskega sistema. 5. praktične vaje z mikroskopom. — II. O vinoreji. 1. Anatomičen popis trte. 2. O pravilni odgoji trte. 3. O napravi vina in kako ga hraniti. 4. Kako naj se uporabijo sopridelki pri napravljanji vina. 5. O boleznih vina. 6. O ponareji vina. 7. O boleznih trt in kako jih zabraniti. 8. Vaje v kemični delavnici in sicer: Kemično razstavljanje grozdja in vina. Preiskavanje snovij, ki služijo v barvanje vin. Kako se spozna ponarejeno vino. Vaje z mikroskopom. O trto in vinoroji. Učilo se bode izuzemši nedelje in praznike vsak dan: iz svilarstva od 9.-10. in vaje z mikroskopom od 10.-12.; iz vinorejstva pa od 6.-7. popoldne in vaje v delalnici od 3. 5.

Kdor želi udeležiti se enega ali druzega tečaja, se mora oglasiti pri vodstvu dotičnega c kr. zavoda v Gorici najkasneje do 12. maja t. l. Pogoji za vsprejem v tečaja so: dovršenih 20 let, ljudska šola in nekoliko znanja v kmetijstvu. Za obiskovanje enega ali obeh tečajev, kakor tudi za praktične vaje plača se taksa 10 gl. — Vodstvo je pooblaščeno oprostiti te takse one kmetovalce, kterim bi bilo težavno plačati. Po dovršenih tečajih uroči se spričevalo onim obiskovalcem, kteri prestanejo preskušnjo z dobrim uspehom.

Razpis štipendijev. Podpisano c. kr. kmetijsko društvo razpisuje tri štipendije po 50 gld. za obiskovalce teoretično-praktičnega poduka v svilorejі in vinarstvu na tukajšnjem c. kr. poskuševališči za svilorejo in vinarstvo. Poduk se prične 18. tek. meseca in bo trajal štiri tedne.

Prosilci naj podajo svoje prošnje naravnost tukajšnjemu uradu do 15. tek. meseca. Dokazati jim je: 1. da so vsaj 20 let stari; 2. da so končali ktero štirirazredno šolo; 3. da so goriški deželani in da stanujejo v deželi; 4. da se pečajo sè svilorejo: prednost se dá tistemu, kteri dokaže, da se je bavil tudi s kletarskimi opravki; 5. da ne morejo na svoje stroške obiskovati poduka. Priložijo naj tedaj prošnji: a. krstni list; b. zadnje šolsko spričevalo; c. izjavo občinskega urada tiste občine, v kteri prosilec stanuje, da so resnične razmere omenjene pod 3. 4. in 5.

Vsak štipendist bo moral obiskovati svilorejski in vinarski poduk in po končanem tečaji narediti izpit; po izidu izpita dobi spričevalo, ktero bo moral izkazati tukajšnjemu uradu. C. kr. kmetijsko društvo v Gorici, 3. maja 1885. Predsednik. Coronini.

Obligacije zemljiško odveznega zaloga so se srečkale 30. aprila t. l. pri dež. odboru in so bile izsrečkane naslednje obligacije: — I. obligacije z odrezki (kuponi): štev: 157 in 241 po 50 gld. starega denara; štev. 226, 908, 959 in 989 po 100 gld. st. den.; štev. 23, 224 in 242 po 500 gld. st. den.; štev. 137, 406, 411, 465 in 542 po 1000 gld. st. den. — 2. obligacije črka A: štev: 8 za 200 gl. star. den. cerkve Matere Božje na sv. Gori; štev. 33 za 3880 gl. star. den. županije (Pfarrpfründe) Medea; štev. 48 za 1760 gl. star. den. župnije (Pfarrpfründe) Pradiziol (verski zalog); štev. 69 za 1480 gl. star. den. župnije Povirske; štev. 95 za 200 gl. star. den farne cerkve v Kanalu; štev. 158 za 50 gl star. den. občine Pieris; štev. 167 za 310 gl. star. den. poddružnice s. Neže-Joaniz; štev. 175 za 230 gl. star. den. farne cerkve v Romansu; štev. 183 za 910 gl. star. den. cerkve sv. Nikolaja v Cerovem; štev. 199 za 3690 gl. star. den. župnije Renče; štev. 230 za 50 gl. star. den. cerkve sv. Tomaža v Pliskovici; štev. 233 za 140 gl. star. den. cerkve sv. Justa v Podgori; štev. 277 za 150 gl. star. den. vikarjata Štijak; štev. 384 za 420 gl. star. den. župnije Št. Viška Gora; štev. 413 za 50 gl. star. den. poddružnice sv. Martina v Berjah; štev. 415 za 6160 gl. star. den. župnije Devin; št. 455 za 290 gl. star. den. cerkve sv. Andreja v Št. Andreži; štev. 256 za 490 gl. star. den. cerkve sv. Florijana v Fojani; zadnja obligacija je izsrečkana le za 30 gl. star. den., za ostalih 460 gl. izda se pa nova obl. črke A.

Vse te obligacije bo izplačevala deželna denarnica od dne 31. oktobra t. l. naprej s 5% premijo vred in to proti pobotnicam brez koleka. Mora se pa sestaviti posebna pobotnica za obligacijo in posebna za premijo; prvim pobotnicam prilagajo se tudi še obligacije same z odrezki vred; obligacijam črke A, ki nimajo odrezkov, se pa prilagajo tudi še dotične plačilne pole, zadevajoče prejem obresti. Pobotnice za obligacije, vpisane na ime cerkev, morata še tudi ključarja

podpisati in se ne sme opustiti, takim pobotnicam vselej uradni pečat pritisniti. To velja tudi za pobotnice gledé 5% premije od ravno omenjenih obligacij. — Obligacije izsrečkane dne 30. aprila t. l. od 1. novembra t. l. naprej ne donašajo nikakih obresti več.

Izsrečkane obligacije črez pol leta ne donašajo več obresti, in pri vsem tem se marsikateri ne briga, o svojem času take obligacije realizirati, ampak jih rajši še obdrži — ne le brez koristi, ampak naj škodo. Semkaj spadajo že v poprejšnjih dobah izsrečkane obligacije zemljiško - odveznega zaloga: a. obligacije z odrezki: štev: 18 za 50 gl. st. den., štev 750 in 882 po 100 gld. st. den., štev. 28 za 500 gld. st. den.; b. obligacije črke A: štev. 137 za 90 gld. st. den. cerkve sv. Blaža v Alturi; štev. 156 za 250 gld. st. den. cerkve sv. Lovrenca v Muši; štev. 312 za 70 gld. st. den. Urbanis; štev. 319 za 70 gld. st. den. Sell; štev. 357 za 230 gld. st. den. cerkve v Krasnem; štev. 403 za 60 gld. st. den. cerkve v Vedrijanu. Kdor poseduje kako teh obligacij, naj jo nese precej deželni denarnici v Gorico, da ne bo zaradi obresti še večje škode!

Davčni izkazi v volilnih zadevah so prosti koleka in vsaktere pristojbine. Ako bi moral kdo za take izkaze plačati kolek ali delo uradniku, naj se pritoži na c. k. finančno direkcijo v Trst, da dobi denar nazaj. Kdor vé, da plačuje 50 gl. zemljiškega davka, naj tirja od davkarije davčni izkaz, da bo reklamiral svojo pravico, tako je izpuščen iz volilnega imenika. Cerkve na Goriškem nimajo pravice voliti v velikem posestvu, ker je postava tako zložena, da so cerkve izpuščene, dasi imajo po drugih deželah to pravico.

Jurčičevih zbranih spisov prišel je na svitlo 4. zvezek, ki obsega te le pripovedne spise: Tihotapec. Grad Rojinje. Klošterski žolnir. Dva brata. Odbor za Jurčičev spomenik ni mogel postaviti narodnemu pisatelju lepšega in boljega spomenika od tega, da izdaje v drugem natisu njegova dela. Rojaki, sezite po lepem in poučnem berilu; ne bo vam žal. Mehko vezan zvezek stane 70 kr., v platno lično vezan 1 gl. 20 kr. Dijakom se cena zniža, ako se jih oglasi najmanj 10 pri dr. Jos. Stare-tu v Ljubljani.

„Novice“ so prinesle v svoji 17. številki dopis, datovan iz Gorice, polen strupene zavidnosti proti g. Fr. Žepiču, začasnemu voditelju tukajšnjega slovenskega oddelka deželne kmetijske šole. Kje se je g. Žepič učil in koliko zna, o tem ni soditi nam, to pa smemo navesti, kar piše „La Rassegna“ v svoji 1. številki o deželni kmetijski šoli goriški, katera je v tej reči gotovo kompetentna sodnica. Ona pravi: „Na posestvu slovenskega oddelka kmetijske šole uvedla so se v novejšem času (recentemente) mnoga zboljšanja, kar z veseljem naznanjamo. Po našem mnenji naj taki zavodi, ki ne smejo biti podjetja za dobiček, obračajo na se pazljivost občinstva tudi po redu in dobrem ukusu v razvrščenji zasadeb in kar je še druzega s tem v zvezi.“ Po sodbi gospodov, kateri v kmetijstvu niso ničle, je torej g. Žepič svojo praktično skušnjo dobro opravil.

Slavnemu uredništvu pa ni bilo dovolj, mahniti po moži, o katerem se boji, da bi mogel biti naslednik g. Povšetu, ampak je rahlo, kakor se spodobi nekatere vrste ljudem, pogladilo tudi „Sočo,“ „obžalovaje strast onih gospodov, ki v svojem listu hinavsko jadikujejo po gosp. Povšetu, ker ostavi Gorico.“ Predan je šel g. Povše iz Gorice, poslovil se je prav prijateljski pri nekem svojem znanci. Ta gospod menil je, da naredi g. Povšetu uslugo, ako mu pri odhodu kot prijatelj prijatelju postavi v „Soči“ prijazen spomenik. To njegovo dobro voljo razglašajo pa „Novice“ kot hinavsko jadikovanje. Sram naj jih bo, „Nov.“ pravijo, da vejo, „kaj se je vse godilo, da se je delavnost gosp. Povšeta v blato povaljala,“ in da oni gospodje, ki v svojem listu hinavsko jadikujejo, „so v resnici pa zavratno vse možno poskusili ga politično umoriti in mu delovanje v Gorici popolno onemogočiti.“ Kar je „Soča“ pisala o kmetijski šoli, bilo je stvarno, ne osebno, in bilo je vse res. Ako bi bilo v teh poročilih kaj neresničnega, bila je „Soča“ g. Povšetu vedno odprta, da bi bil lahko popravil; ali oglasil se ni, dasi bi bil lahko to vsak čas storil brez težave. Ko je pošiljal gosp. Povše „Soči“ popravke v narodnih zadevah, stavljala jih je na prvo stran kakor Tonklijeve, ker ne dela razločka med Petrom in Pavlom, ampak hodi ono pot, ki se jej zdi narodni stvari koristna.

Novo nam je, kar menda hočejo „Novice,“ da bi bil g. Povše zapustil Gorico, ker so oni strastni gospodje skušali po „Soči“ politično umoriti ga in mu delovanje v Gorici popolno onemogočiti. Torej bi bila „Soča“ kriva, da je g. Povše šel iz Gorice, ne pa ona bolezen v grlu, zarad katere mu je podučevanje nemogoče, torej bi se ona štiri zdravniška spričevala, na katera se sklicuje g. vodja Povše, rabila le kot pretveza, da se pokrije pravi uzrok Povšetovega odstopa, ki je „Sočina“ pisava. Prosimo slavno uredništvo „Novic,“ naj nam potrdi to še enkrat, kajti to bi bilo za nas važno prihodnjo jesen, ko se bo v deželnem zboru določevala penzija g. Povšetu. Menimo, da slavno uredništvo „Novic“ ni dobro premislilo, kaj je pisalo ali kaj je sprejelo, če tudi pravi, da je je pri tem vodila „ljubezen do kmetijstva, za katerega blagor bo vedno in povsod delalo.“ „Ljubezen do kmetijstva“ je je tudi vodila, ko je dodalo svoji polivki kot sklep še te le besede: „Pa tu ne mislimo žurnalistov judovske „Neue freie Presse,“ ampak slovenskega lita.“ Izmed slovenskih listov našli smo tako pisavo v zadnjih časih edino le v „Novicah:“ njim povračamo neodpečatene žurnaliste judovske „N. fr. Pr.“

Listnica vredništva. G. dop. iz Št. Andreža: Vaš dopis je že stavljen, ali radi najnega gradiva, morali smo ga odložiti.

Franc Jožefov Grenki Studenec

„čisti hitro in gotovo.“ Profesor KARL pl. BRAUN na Dunaji.

ne uzrokuje nikakih težav Profesor pl. BAMBERGER na Dunaji.

„dela bolj uspešno, ko druge grenke vode,“ Profesor LEUDESDORF na Dunaji.

Zahteva naj se vedno in razločno: FRANC-JOŽEFOV GRENKI STUDENEC. Zaloge povsod. V Gorici: lekar gosp. Cristofoletti, Gironcoli, Pontoni in A. Seppenhofer. Razpošilja se iz Budapešte.

ANTON POTATZKY

V GORICI

obilna in mnogovrstna zaloga

norimberških, galanterijskih, malih reči in igrač

na debelo in na drobno.

Največi izbor blaga za raznoščeke (havzirarje), kramarje, črevljarje in krojače, potem molkov, svetih podob itd. dišav, mil itd.

Posebnost:

VRTNA SEMENA

najodličnejših plemen.

PRODAJALNICA: Gorica, via Rastello št. 7 nasproti c. k. loterijni kolekturi.

ZAMENA

želi se velike, davka proste

hiše na Dunaji v mestu

s posestvom v Tirolu, Istriji ali na Primorskem radi preselitve. Uljudne ponudbe pod „F. F. 2564“ sprejema: Annoncen-Expedition Heinrich Schalek I Wollzeile 14, Wien.

Št. 101 E.

Oznanilo.

Ravnateljstvo zastavljavnice (Monte di pietà), vstanovljene po grofu Thurnu v Gorici naznanja, da bode dne 15. junija začela javna dražba (kant) nerešenih zastav I. četrt leta 1884. t. j. tistih, ki so bile zastavljene meseca januarja, februarja in marca 1884.

Ravnatelj: D. LOVISONI.

Vsega zdravništva doktor

ANDREJ LISJAK

bivši večletni sekundarij v bolnici in zadnji čas operatér na c. kr. vseučiliški kliniki za **porodoslovje in ženske bolezni** na Dunaji, ordinira od zdaj naprej za **vse bolezni** v lastnej hiši **v Gosposkej ulici h. št. 23** v Gorici.

Opravlja tudi vse **zobne operacije in plombovanja** po najnovejšem načinu.

POTNIKE IN BLAGO

spravlja v

Ameriko

najbolje in najceneje

Arnold Reif, *na Dunaji, I. Koloworatring h. št. 9*

(Najstarejša firma te vrste.)

Blagorodni gospod! Polen hvaležnosti naznanjam Vam predober uspeh Vašega imenitnega dr. Rosa življenskega balzama. 5 let trpinčila je mojo soprogo strašna želodčna bolezen, ki se je v zadnjih 2 letih tako pomnožila, da jo je pogosto prejemal krč, posebno to leto so se ponavljali vsakih 8—14 dnij in so trpeli po 18—20 ur. Vsa zdravila in ves trud bil je zavržen; najmanjšega uspeha nismo mogli doseči, ker bolezen se je vekšala od tedna do tedna in je uzročila še drugih boleznij, namreč zlatenico in krč v maternici, kateri jej je delal posebno ob času čiščenja neizrekljive bolečine, tako da je bila uže večkrat blizu smrti. Vsi, ki so jo poznali, so se ji čudili, kakor da bi bila prišla iz groba, in res bila je bolj podobna duhu ko živemu bitju, dokler nisem kupil na priporočilo nekaterih prijateljev nekaj steklenic Vašega čudo uspešnega dr. Rosa življenskega balzama v lekarni v M. Schönbergu, kateri jej ni le težav zmanjšal, ampak tudi popolno zdravje podelil, tako da čvrsta in zdrava opravlja vsa svoja dela. Zahvaljevaje se Vam oba, jaz in soproga, za čudni uspeh Vašega izvrstnega dr. Rosa življenskega balzama, štejeva si v čast, priporočati vsakteremu, ki trpi na takih bolečinah, naj dr. Rosa življenski balzam rabi pred vsakim zdravilom. Z vsem spoštovanjem znamujeva se Vam prehvaležna

v Reitendorfu pri M. Schönbergu, 28. dec. 1880

Franc Mönnich s soprogo.

Nagla in gotova pomoč za želodčne bolezni in njih nastopke.

Ohranitev zdravlja

je odvisna zgoli od **ohranitve** in **pospeševanja** dobrega **prebavljanja**, ker ta je **glavni pogoj zdravja** in **telesnega in duševnega dobrega čutenja.** Najbolj **potrjeno DOMAČE ZDRAVILO, prebavljanje** vrediti, doseči primerno **mešanje krvi,** odpraviti **pokvarjene nezdrave krvne dele,** to je uže več let **sploh znani** in priljubljeni

dr. ROSA življenski balsam.

Napravljen iz **najboljših, zdravniško najkrepkejših zdravilskih zelišč,** potrjen je posebno kakor gotova pomoč pri vseh **slabostih prebavljanja,** posebno pri **presedanju, po kislem dišečim riganju, napenjanju, bluvanju,** pri **bolečinah v telesu in želodcu, želodčnem krču prenahasanju žalodca z jedmi, zasliženju, krvnem navalu, hemeroidah, ženskih boleznih, boleznih v črevih, hipohondriji in melanholiji** (vsled slabega prebavljanja); on oživlja vso delavnost **prebavljanja,** dela **zdravo in čisto kri** in **bolno telo** dobiva zopet **poprejšno moč in zdravje.** Vsled te izvrstne moči je postal gotovo in potrjeno **ljudsko domače zdravilo** ter se sploh razširil.

1 steklenica 50 kr., dvojna stektenica 1 gl.

Na tisoče pohvalnih pisem lahko vsak pregleda. Pošilja se na **frankirana pisma proti povzetju zneska na vse strani.**

SVARJENJE!

Da se izognejo neljubim napakam, zato prosim vse p. n. gg. naročnike, naj povsodi izrečno **dr. Rozov življenski balzam** iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi zahtevajo, kajti opazil sem, da so naročniki na več krajih dobili neuspešno zmes, ako so zahtevali samo življenski balzam, in ne izrečno **dr. Rozovega** življenskega balzama.

Pravi dr. Rosa življenski balzam

dobi se samo v glavni zalogi izdelovalca **B. Fragner-ja,** v lekarni „k črnemu orlu“ v Pragi, Ecke der Spornergasse Nr. 205—3. — V GORICI: **G. Cristofoletti,** lekarničar; **G. B. Pontoni,** lekarničar; **R. Kürner,** lekarničar. **A. de Gironcoli** lekarn. V OGLEJI: **Damaso d'Elia.** — V TRSTU: **P. Prendini,** lekarničar; **G. Foraboschi,** lekarničar, **J. Serravallo**; **Ed. de Leitenburg,** lekarničar. **Ant. Suttina** — V ZAGREBU: **C. Arazim,** lekarničar.

Vse lekarne in večje trgovine z materijalnim blagom v Avstro-Ogerskej imajo zalogo tega življenskega balzama.

TAM SE TUDI DOBI:

Pražko domače mazilo zoper bule, rane in vnetje vsake vrste.

Ako se ženam prsa vnamejo, ali strdijo, pri bulah vsake vrste, pri turih, gnojnih tokih, pri črvu v prstu in pri nohtanji, pri izlezah, oteklinah, pri zmaščenji, pri morski [mrtvij kosti zoper revmatične otekline in putiko, zoper kronično vnetje v kolenih, rokah, v ledji če si kdo nogo spahne, zoper kurja očesa in potne noge, pri razkopanih rokah, zoper lišaje, zoper otekline po piku mrčesov, zoper tekoče rane, odprte noge, zoper raka in vneto kožo ni boljšega zdravila, ko to mazilo.

Zaprte bule in otekline se hitro ozdravijo; kjer pa ven teče, **potegne mazilo v kratkem vso gnojico** na-se, in rano ozdravi. — To mazilo je zato tako dobro, ker hitro pomaga in ker se po njem **rana prej ne zaceli, dokler ni vsa bolna gnojica ven potegnena.** Tudi zabrani rast divjega mesa in obvaruje pred snetom (črnim prisadom); tudi bolečine to hladilno mazilo poteši. — Odprte in tekoče rane se morajo z mlačno vodo umiti potem šele se mazilo na nje prilepi.

Škatljice se dobodo po 25 in 35 kr.

Balzam za uho.

Skušeno in po mnogih poskusih kot najzanesljivejše sredstvo znano odstrani nagluhost, po njem se dobi tudi popolno uže zgubljen sluh. 1 steklenica 1 gl. a. v.

Izdajatelj in odgovorni urednik: M. KORŠIČ. — Tiska: „Hilarijanska tiskarna“ v Gorici.

(Dalje v prilogi.)